

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Srovnání odvodového a daňového systému OSVČ v České a Slovenské republice

Comparison of Tax and Charge System of Self-employed Persons in the Czech and in
the Slovak Republic

Student: Bc. Zuzana Stašicová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Michal Krajňák, Ph.D.

Ostrava 2016

Zadání diplomové práce

Student:

Bc. Zuzana Stašicová

Studijní program:

N6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6202T049 Účetnictví a daně

Téma:

Srovnání daňového a odvodového systému osob samostatně výdělečně
činných v České a Slovenské republice
Comparison of Tax and Charge System of Self-employed Persons in the
Czech and in the Slovak Republic

Jazyk vypracování:

čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Daňové a odvodové zatížení OSVČ v České republice
3. Podnikání OSVČ z pohledu legislativy Slovenské republiky
4. Analýza a komparace jednotlivých systémů
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

PELC, Vladimír a Petr PELECH. *Daně z příjmů s komentářem 2015*. 15. vyd. Olomouc: ANAG, 2015. 1056 s. ISBN 978-80-7263-943-4.

ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 6. vyd. Praha: Linde, 2013. 392 s. ISBN 978-80-7201-925-0.

ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 128 s. ISBN 978-80-7478-785-0.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

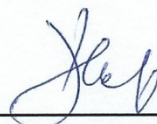
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Michal Krajňák, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 22.04.2016

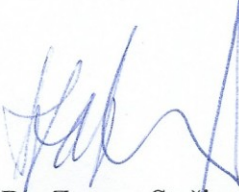
Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.
Přílohy č. 1 až 9, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě dne 22. dubna 2016

Bc. Zuzana Stašicová

Obsah

1	Úvod	5
2	Daňové a odvodové zatížení OSVČ v České republice	6
2.1	Možnosti podnikání v České republice	6
2.1.1	Právní předpisy upravující podnikání	6
2.1.2	Formy podnikání	7
2.1.3	Živnost	7
2.2	Způsoby evidování podnikatelské činnosti v České republice	9
2.2.1	Evidence příjmů a uplatnění paušálních výdajů	10
2.2.2	Vedení daňové evidence	11
2.2.3	Účetnictví podnikatelů	20
2.3	Zdravotní a sociální pojištění v České republice	21
2.3.1	Zdravotní pojištění	21
2.3.2	Sociální pojištění	25
2.4	Daňový systém ČR	29
2.4.1	Daň a její funkce	29
2.4.2	Rozdělení daní	30
2.4.3	Konstrukční prvky daně	31
2.4.4	Daň z příjmu fyzických osob	31
2.4.5	Daň silniční	35
3	Podnikání OSVČ z pohledu legislativy Slovenské republiky	37
3.1	Možnosti podnikání na Slovensku	37
3.2	Způsoby evidování podnikatelské činnosti na Slovensku	38
3.2.1	Výdej procentem z příjmu (paušální výdaje)	38
3.2.2	Vedení daňové evidence	39
3.2.3	Vedení účetnictví	39
3.2.4	Omezení ve způsobech evidování podnikatelské činnosti	41
3.3	Živnost	43
3.3.1	Druhy živností	44
3.4	Zdravotní a sociální pojištění Slovenské republiky	47
3.4.1	Zdravotní pojištění	48
3.4.2	Sociální pojištění	49
3.5	Systém daní SR	51
3.5.1	Rozdělení daní na Slovensku	51
3.5.2	Daň z příjmu fyzických osob	52
3.5.3	Daň z motorových vozidel	56
4	Analýza a komparace jednotlivých systémů	58
4.1	Specifikace osoby samostatně výdělečně činné	58

4.2	Ohlášení živnosti	58
4.3	Evidence podnikatelské činnosti	58
4.3.1	Uskutečněné transakce před zahájením podnikatelské činnosti	59
4.3.2	Činnosti k datu zahájení podnikání.....	59
4.4	Stanovení základu daně z údajů daňové evidence.....	66
4.5	Výpočet daňové povinnosti za rok 2015 – paušální výdaje 80 %	69
4.6	Sociální pojištění za rok 2015	70
4.7	Zdravotní pojištění za rok 2015.....	70
4.8	Osoba samostatně výdělečně činná na Slovensku.....	71
4.8.1	Ohlášení živnosti.....	71
4.8.2	Evidování podnikatelské činnosti	71
4.8.3	Legislativní odlišnosti ČR a SR.....	72
4.8.4	Výpočet daňové povinnosti za rok 2015 – výdajový paušál 40 %	75
4.8.5	Zdravotní pojištění za rok 2015	76
4.8.6	Sociální pojištění za rok 2015.....	76
4.9	Rozhodovací analýza	77
5	Závěr	80
	Seznam použité literatury	82
	Seznam zkratk.....	85
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Význam malých a středních podnikatelů hraje v hospodářství každé země nezastupitelnou úlohu. V dnešní době mnoho lidí volí podnikání jako způsob své obživy zejména pro nezávislost, vlastní seberealizaci a možnost velkých výdělků. S výkonem podnikatelské činnosti souvisí také nevyhnutelná povinnost každého podnikatele platit daně a odvody, jejichž výše je stanovena na základě legislativy daného státu.

Cílem této diplomové práce je zhodnotit, na základě analýzy, syntézy a komparace, podnikatelské prostředí z hlediska daní a povinných odvodů, které poskytuje osobám samostatně výdělečně činným Česká a Slovenská republika.

Diplomová práce je rozdělena do tří částí, které jsou tvořeny jednotlivými podkapitolami.

První část se věnuje daňovému a odvodovému systému v ČR. V první podkapitole této části jsou definovány možnosti podnikání v České republice, právní normy, které podnikání upravují, a možnosti provozování podnikatelské činnosti zaměřené na živnostenské podnikání. V druhé podkapitole jsou vymezeny způsoby evidování podnikatelské činnosti, zejména vedení daňové evidence. V třetí podkapitole je charakterizováno zdravotní a sociální pojištění, především stanovení vyměřovacího základu, sazby pojistného a v neposlední řadě také minimální výše záloh a jejich splatnost. Daňové problematice České republiky se zabývá poslední podkapitola první části. V této podkapitole je obsaženo rozdělení daní a bližší specifikace daně z příjmu FO a daně silniční.

Druhá část je zaměřena na odvody a daně platné pro OSVČ žijící na území Slovenské republiky. Jednotlivé podkapitoly druhé části jsou konstruovány podobně jako v části první.

V třetí části, která je praktická, je, za předpokladu vedení daňové evidence v obou zemích za rok 2015, vyčíslena daň z příjmů, povinná výše odvodů a daň silniční konkrétního individuálního podnikatele z pohledu jak české, tak i slovenské legislativy a následně je provedeno srovnání obou systémů pomocí rozhodovací analýzy.

V závěru práce jsou shrnuta jednotlivá zjištění, která vznikla analýzou systémů obou republik.

2 Daňové a odvodové zatížení OSVČ v České republice

Právo podnikat je ukotveno v hlavě čtvrté Listiny základních práv a svobod České republiky a představuje svobodu každého jedince zvolit si způsob své obživy. Podmínky podnikání, povinné odvody ve formě daní a pojistného osob samostatně výdělečně činných v České republice budou objasněny v této kapitole.

2.1 Možnosti podnikání v České republice

Podnikání v České republice je ovlivněno mnoha faktory, které označujeme jako podnikatelské prostředí. Podnikatelské prostředí je definováno jako soubor ekonomických a legislativních aspektů země, které buď pozitivně či negativně ovlivňují vstup do podnikání.¹ Kvalita podnikatelského prostředí zejména ovlivňuje malé a střední podnikatele, kteří tvoří většinu všech aktivních podniků v České republice a hrají významnou roli ekonomické prosperity země. Přesto se malí a střední podnikatelé potýkají s mnoha překážkami v podobě špatné dostupnosti kapitálu, neustálého konkurenčního boje, náročné administrativy, aj.

2.1.1 Právní předpisy upravující podnikání

Základními právními předpisy, upravující podnikatelskou činnost v České republice, jsou Občanský zákoník a zákon o obchodních korporacích. Podle občanského zákoníku je podnikatelem ten, *kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.*

¹ Je Česká republika rájem podnikatelů nebo jim nepřeje? [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/O-podnikani/je-ceska-republika-rajem-pro-podnikani-nebo-podnikatelum-nepreje.html>

2.1.2 Formy podnikání

Osoba, která se rozhodne podnikat, má podle platné legislativy na výběr ze dvou forem podnikání, tj. jako fyzická či právnická osoba.

Za právnickou osobu je podle zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích považována:

- společnost s ručením omezeným,
- akciová společnost,
- veřejná obchodní společnost,
- komanditní společnost,
- družstvo.

2.1.3 Živnost

Podmínky živnostenského podnikání je upraveno v zákoně č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). Živnostenský zákon je rozdělen do šesti částí:

- všeobecná ustanovení,
- druhy živností,
- rozsah živnostenského oprávnění,
- vznik, změna a zánik živnostenského oprávnění, živnostenský rejstřík,
- živnostenská kontrola a správní delikty,
- společná, přechodná a závěrečná ustanovení.

Podle tohoto zákona se za živnost považuje *soustavná činnost, která je provozována samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku*. Provozovat živnost může fyzická i právnická osoba, která splní podmínky uložené živnostenským zákonem, které jsou uvedeny v § 6 zmíněného zákona. U fyzických osob je základním předpokladem k provozování živnosti plná svéprávnost a bezúhonnost. Plně svéprávná je osoba, která dovršila 18 let a je způsobilá k právním úkonům. Za bezúhonnou se nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena za trestný čin, který byl spáchán v souvislosti s předmětem podnikání.

Dalšími překážkami k zahájení podnikání mohou být daňové nedoplatky či nedoplatky na platbách pojistného na sociální zabezpečení, pojistném na veřejném zdravotním pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti na území České republiky, které souvisí s minulým nebo současným podnikáním.

Druhy živností

Živnosti jsou rozděleny na živnosti ohlašovací, kdy k provozování živnosti dochází na základě ohlášení, a na živnosti koncesované, u kterých je potřeba získat platnou koncesi neboli státní povolení k výkonu určitých druhů živností.

Mezi ohlašovací živnosti dále patří živnosti:

- řemeslné, pro jejichž vykonávání je nutné doložit doklad o odborné způsobilosti, kterým je buď výuční list, maturitní vysvědčení, doklad o ukončení vyšší odborné či vysoké školy, doklad o řádném ukončení rekvalifikace spolu s jednoroční praxí nebo šestiletá praxe, vždy související s příslušným oborem. Příkladem těchto živností je například řeznictví, zednictví, kovářství, truhlářství a další,
- vázané, kdy pro provozování těchto živností je zapotřebí prokázat odbornou způsobilost podle přílohy č. 2 živnostenského zákona. Mezi živnosti vázané patří například provozování autoškoly, masérských služeb, aj.,
- volné, které jsou uvedeny v příloze č. 4 živnostenského zákona a tvoří je seznam 80 činností, pro jejichž provozování podnikatel nepotřebuje žádnou odbornou způsobilost. Příkladem může být velkoobchod a maloobchod.

K provozování živností koncesovaných, na rozdíl od živností ohlašovacích, je podmínkou kromě splnění odborné způsobilost také povinnost podnikatele získat povolení příslušného orgánu státní správy. Výčet živností koncesovaných je uveden v příloze č. 3 živnostenského zákona a patří mezi ně například provozování cestovní kanceláře, pohřební služby nebo taxi služby.

Ohlášení živnosti

Podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, vzniká oprávnění provozovat živnost dnem vydání živnostenského oprávnění, to znamená, že u živností

ohlašovacích vzniká oprávnění dnem ohlášení a u živností koncesovaných vzniká oprávnění dnem nabytí právní moci ve věci udělení koncese.

Ohlášení živnosti živnostenskému úřadu probíhá prostřednictvím jednotného registračního formuláře (JRF), kde podnikatel uvede veškeré povinné náležitosti, které jsou uvedeny v § 45 živnostenského zákona. Pro fyzickou osobu jsou povinné údaje jméno a příjmení, státní občanství, bydliště, rodné číslo, datum narození, místo narození a rodné příjmení. Dále je podnikatel povinen uvést sídlo, místo a předmět podnikání, identifikační číslo, pokud již bylo přiděleno, a datum zahájení podnikatelské činnosti.

Ohlašovatel dále musí přiložit výpis z rejstříku trestů, který nesmí být starší než 3 měsíce, doklad o zaplacení správního poplatku, který činí za každý živnostenský list 1 000,- Kč, a také je povinen doložit u živností řemeslných a vázaných požadovaný doklad o odborné způsobilosti.

Pomocí jednotného registračního formuláře může podnikatel provést také přihlášení k ostatním orgánům státní správy, jako je finanční úřad, zdravotní pojišťovna či okresní správa sociálního zabezpečení, kde je změna, v podobě zahájení podnikatelské činnosti, povinen také nahlásit.

2.2 Způsoby evidování podnikatelské činnosti v České republice

Od okamžiku zahájení podnikatelské činnosti je osoba samostatně výdělečně činná povinna tuto činnost evidovat. Zaznamenávat podnikatelskou činnost je v České republice možné formou evidence příjmů a následným uplatněním paušálních výdajů, vedení daňové evidence nebo účetnictvím.²

² *Daňová evidence, výdaje stanovené paušálem, podvojně účetnictví – jak prokázat příjmy a výdaje OSVČ* [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Ucetnictvi-a-danova-evidence/danova-evidence-vydaje-stanovene-pausalem-podvojne-ucetnictvi-jak-prokazat-prijmy-a-vydaje-osvc.html>

2.2.1 Evidence příjmů a uplatnění paušálních výdajů

Podnikatel se může rozhodnout, zda bude vykazovat skutečné výdaje podle dokladů nebo využije zákonnou možnost a tou je uplatňování výdajů procentem z příjmu, tzv. výdaje paušálem. Jde vlastně o nejjednodušší způsob, jak uplatnit výdaje v daňovém přiznání. Podnikatel v tomto případě eviduje pouze příjmy a pohledávky, podloženy fakturami a odpadá mu povinnost zakládat výdajové doklady, vypovídající o jeho skutečných nákladech, které vynaložil k dosažení zajištění a udržení svých příjmů. Dále je podnikatel povinen vést evidenci o hmotné a nehmotném majetku, který lze odepisovat a v případě, že je plátce DPH, má dále dle § 100 odst. 1 a 2 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty povinnost vést průkaznou evidenci DPH. Jak zachycuje Tab. 2.1, výše těchto paušálních výdajů závisí na druhu podnikání.

Tab. 2.1: Závislost paušálních výdajů na druhu podnikání

%	Druh podnikání	Limit
80 %	z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského podnikání řemeslného	1 600 000 Kč
60 %	z příjmů ze živnostenského podnikání	1 200 000 Kč
40 %	z jiných příjmů ze samostatné činnosti	800 000 Kč
30 %	z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	600 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Z Tab. 2.1 je patrné, že u všech druhů podnikání je výše výdajů procentem z příjmu limitována. Od 1. 1. 2013 jsou nastaveny limity pro paušál ve výši 30 % na částku 600 000 Kč a pro paušál ve výši 40 % na částku 800 000 Kč. Od 1. 1. 2015 jsou limitovány i zbývající druhy podnikání. U paušálního výdaje ve výši 60 % je maximální uplatnitelná částka 1 200 000 Kč a pro výdaj paušálem ve výši 80 % byla nastavena jako nejvyšší možná částka 1 600 000 Kč. Maximálních částek je vždy dosaženo při hranici příjmu 2 000 000 Kč. Je proto vhodné, aby podnikatel po překročení této hranice příjmů zvážil, zda se nevyplatí vést daňovou evidenci.

Další opatření, která nabyla účinnosti od 1. 1. 2013:

Pokud je součet všech dílčích základů daně, kde byly uplatněny výdaje procentem z příjmu, větší než 50 % celkového základu daně, podnikatel nemůže dále uplatnit:

- slevu na manželku/manžela (§ 35ba/1/b),
- uplatnit daňové zvýhodnění.

Pokud poplatníkovi plyne více příjmů z § 7 je povinen veškeré výdaje uplatňovat buď paušálem, nebo všechny vykazovat ve skutečných výdajích. Pokud si zvolí uplatnění paušálních výdajů, náleží každému příjmu jeho příslušná sazba podle druhu podnikání.

Podle § 12 zákona o dani z příjmu poplatník nemůže uplatnit výdaje procentem z příjmu, pokud:

- nejsou mezi poplatníky ze společnosti stejně rozděleny společné příjmy a společné výdaje,
- nejsou příjmy a výdaje rozděleny mezi spoluvlastníky podle spoluvlastnických podílů.

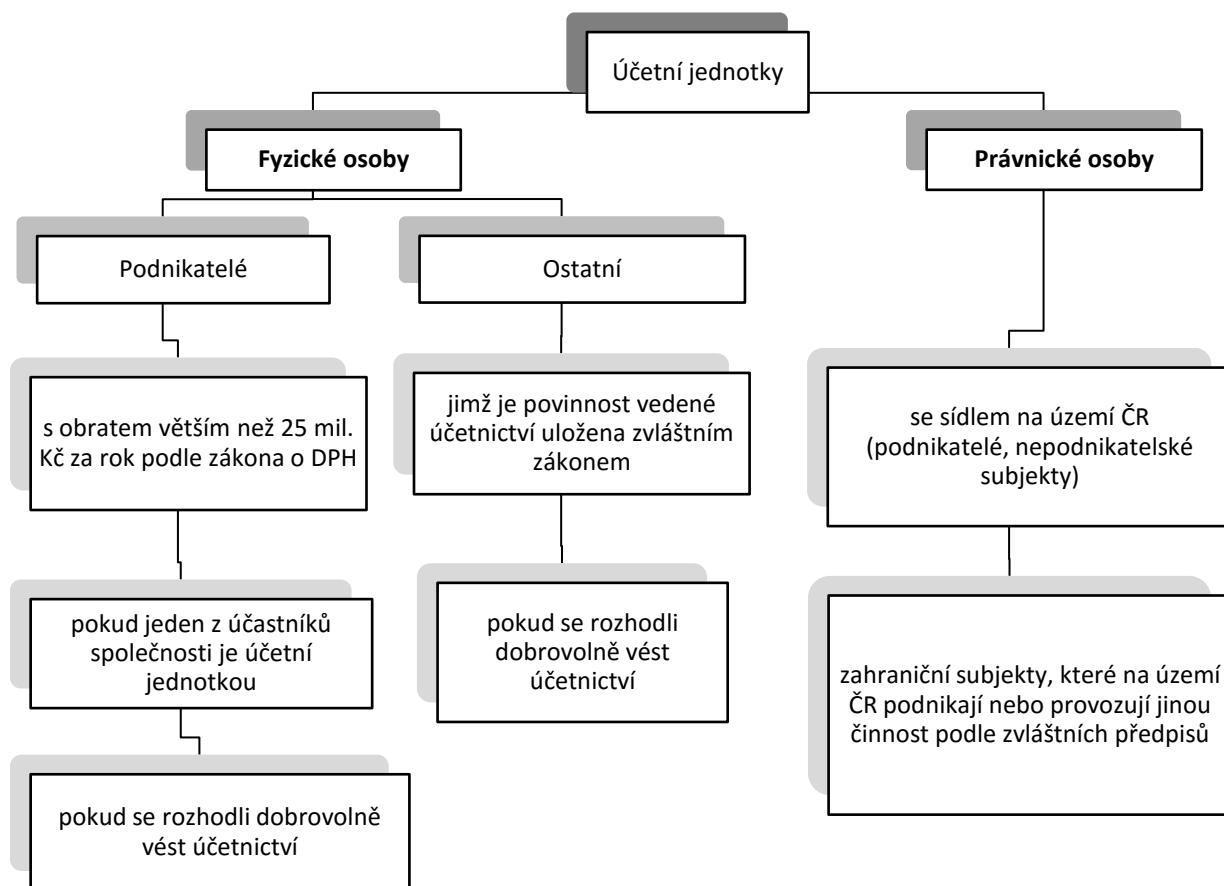
2.2.2 Vedení daňové evidence

Vedení daňové evidence upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů.

Jak uvádí (Dušek, Sedláček 2015) podnikatelé, kteří nejsou účetní jednotkou ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, mohli do roku 2003 vést jednoduché účetnictví. Od 1. 1. 2004 bylo toto jednoduché účetnictví pro podnikatele nahrazeno daňovou evidencí.

Vedení daňové evidence je oproti jednoduchému účetnictví jistě administrativně méně náročné, avšak má menší vypovídací schopnost o řízení firmy, a její zákonem stanovený rámec slouží ve značné míře pro potřeby plynoucí z daňové povinnosti. Účetní jednotky, zobrazeny na Obr. 2.1, stejně jako ostatní členské země Evropské unie musí nadále účtovat „podvojně“.

Obr. 2.1: Subjekty, které jsou účetní jednotkou ve smyslu zákona o účetnictví

Zdroj: Dušek, Sedláček (2015, s. 9)

Předmět daňové evidence

Zákon vymezuje pouze obsah daňové evidence a říká nám, jaké údaje jsou pro potřeby zjištění základu daně z příjmu nezbytné. Jak je uvedeno v § 7b zákona o daních z příjmu, poplatník je povinen vést záznamy o:

- příjmech a výdajích, v členění potřebném pro zjištění základu daně,
- majetku a dlužích.

Formu a způsob vedení daňové evidence zákon o dani z příjmu neupravuje, tudíž je tato volba určena podnikateli. Ten se může rozhodnout, zda pro evidenci použije například počítačový program, evidenci v Excelu nebo bude vést deníky ručně. Důležité je to, aby byl schopný kdykoli správci daně prokázat výši svého majetku a dluhů. Dále musí mít podnikatel na paměti, že pokud neskončila lhůta pro vyměření daně, musí být daňová evidence uschována pro všechna tato zdaňovací období, jak je uvedeno v § 7b odst. 5 zákona o daních z příjmu a také v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád.

V rámci evidence svého majetku a dluhů může podnikatel vést tyto knihy:

- deník příjmů a výdajů,
- knihu pohledávek,
- knihu dluhů,
- knihu dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku,
- knihu krátkodobého a dlouhodobého finančního majetku,
- knihu drobného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku,
- knihu zásob,
- knihu cenin,
- evidenci DPH, pokud není součástí knihy pohledávek a dluhů,
- mzdovou agendu (mzdové listy, rekapitulace mezd, zúčtovací a výplatní listiny a další podklady),
- karty zákonných rezerv dle zvláštního právního předpisu,
- karty časového rozlišení výdajů (v návaznosti na zákon o daních z příjmů),
- knihy evidence jízd,
- další knihy, karty, evidence a seznamy.

Evidence příjmů a výdajů

Jak již bylo řečeno, dle zákona o daních z příjmu je hlavní součástí daňové evidence zachycování veškerých příjmů plynoucích z podnikatelské činnosti a vynaložených výdajů na dosažení zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Tyto údaje se zapisují chronologicky do deníků příjmů a výdajů, tzv. peněžního deníku, v takovém členění, které nám zajistí zjištění základu daně z příjmu.

Evidence příjmů

Podle § 3 zákona o daních z příjmu je příjmem peněžité i nepeněžité plnění, které je dosaženo i směnou a které jsme obdrželi v souvislosti s podnikáním. Podnikatel tedy bude evidovat skutečný příliv peněžních prostředků do pokladny, ale také přípis peněžních prostředků na bankovním účtu. Podnikatel může zvlášť členit příjmy peněžité, nepeněžité a příjmy dosažené směnou.

Evidence výdajů

U výdajů rozlišujeme, stejně jako u příjmů, výdaje peněžní a nepeněžní. Peněžní výdaj zaznamenáváme při odlivu hotovosti z pokladny nebo odlivu peněžních prostředků z bankovního účtu, ale také snižujeme základ daně poplatníka prostřednictvím nepeněžních daňových výdajů, které jsou uvedeny v § 24 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů a jsou jimi například odpisy dlouhodobého majetku či tvorba rezerv.

Deník příjmů a výdajů

Podnikatelé, kteří nejsou účetní jednotkou, neuplatňují výdaje paušálem, vedou deník příjmů a výdajů, kde je každá hospodářská transakce zachycena v jednom řádku, viz Obr. 2.2. Jak uvádí Dušek, Sedláček (2015, s. 24) měly by být obsahem tohoto deníku minimálně tyto údaje:

- *„datum uskutečnění transakce (zápis do deníku),*
- *označení daňového dokladu,*
- *stručný popis transakce,*
- *přehled o celkových příjmech,*
- *přehled o příjmech, které jsou předmětem daně z příjmu v členění podle dílčích základů daně,*
- *přehled o přijaté a zaplacené dani z přidané hodnoty,*
- *přehled o celkových výdajích,*
- *přehled o výdajích souvisejících s příjmy, které jsou předmětem daně z příjmu,*
- *přehled o úpravách podle § 23 a ostatních podle zákona o daních z příjmu, které zvyšují nebo snižují rozdíl mezi příjmy a výdaji za zdaňovací období.“*

Obr. 2.2: Deník příjmů a výdajů

s. 2

DATUM	DOKLAD	OZNAČENÍ TRANSAKCE	Příjmy	DAŇOVÉ PŘÍJMY		Přijaté	Výdaje	DAŇOVÉ VÝDAJE		Placené	Úpravy podle § 23	
			celkem	§ 7	§ 8	DPH	celkem	§ 7	§ 8	DPH	Zvyšující ZD	Snižující ZD
0	x	přenos	64 489	56 133		8 356	5 481	4 568		913		
1	2.10.	BV 023 Nákup dl. kostek	0				12 000	10 000		2 000		
2	5.10.	VP 045 Nákup šetrku	0				1 200	1 000		200		
3	6.10.	VP 046 Doprava šetrku	0				550	500		50		
4	7.10.	BV 024 Poplatky banka	0				60		60			
5	7.10.	BV 024 Spiátka nájemné	0				5 000	5 000				
6	7.10.	PP 036 Úhrada fa č. 201011	14 400	12 000		2 400	0					
7			0				0					
8			0				0					
9			0				0					
10			0				0					
11			0				0					
12			0				0					
13			0				0					
14			0				0					
15			0				0					
16			0				0					
17			0				0					
18			0				0					
19			0				0					
20			0				0					
21			0				0					
22			0				0					
23			0				0					
24			0				0					
25	x	součty	78 889	68 133	0	10 756	24 291	21 068	60	3 163	0	0
26	x	kontrolní součty										

Zdroj: Deník příjmů a výdajů je možné vést v Excelu, stáhněte si ho zdarma [online]. [cit. 2015-12-20]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/denik-prijmu-a-vydaju-je-mozne-vest-v-excelu/>

Daňová evidence pohledávek

Ze zákona o daních z příjmu je podnikatel povinen vést evidenci i o svém majetku. Tudíž musí evidovat všechny pohledávky, které jsou pro podnikatele aktivem, jelikož představují nárok věřitele na úhradu smluvně dohodnutých částek. Vyrovnávají časový prostor mezi uskutečněným plněním a úhradou tohoto plnění. Pohledávky členíme většinou podle doby splatnosti na krátkodobé a dlouhodobé a podle místa vzniku na tuzemské a zahraniční.

Oceňování pohledávek

Podle § 5 odst. 9 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů se u pohledávek nabytých postoupením rozumí jejich jmenovitá hodnota nebo pořizovací cena a pohledávky, které byly nabyty bezúplatně, oceňujeme cenou určenou ke dni jejího nabytí podle zvláštního právního předpisu o oceňování majetku. Plátce DPH, pokud byla splněna vlastní daňová povinnost na výstupu, snižuje hodnotu jmenovité pohledávky o výši daně přidané hodnoty.

Podnikatel je povinen provést přepočtení dosud nepřepočtených pohledávek v cizí měně na konci zdaňovacího období podle § 38 odst. 1 zákona o daních z příjmu. Již nebudou přepočteny pohledávky v cizí měně, které byly přepočteny na české koruny v minulých letech.

Jak uvádí Dušek, Sedláček (2015) pro daňové účely se osvědčila evidence pohledávek uvedena v Tab. 2.2, kdy podnikatel provádí zápisy v době vzniku, změny (částečném inkasu) nebo zániku pohledávky.

Tab. 2.2: Vzor evidence pohledávek – vydané faktury

Číslo řádku	Označení dokladu	Označení dlužníka	Druh pohledávky	Částky (Kč)	Datum odeslání dokladu	Datum splatnosti	Datum inkasa	Poznámka
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)

Zdroj: Dušek, Sedláček (2015, s. 30)

Daňová evidence dluhů

Stejně jako musí podnikatel evidovat výši své majetku, je jeho povinností zapisovat veškeré údaje o jeho dluzích. Dluh pro podnikatele vyjadřuje povinnost uhradit smluvně dohodnuté sumy, které vznikly za převzetí zboží, služeb nebo obchodního úvěru od dodavatelů. Pro podnikatele je žádoucí kontrolovat dobu platnosti, jelikož pokud nezaplatí včas, dodavatel má právo účtovat odběrateli penále z prodlení, které mohou být smluvní i nesmluvní. Dluhy se, stejně jako pohledávky, nejčastěji rozdělují na krátkodobé a dlouhodobé a podle místa vzniku na tuzemské a zahraniční.

Oceňování dluhů

Dluh oceňujeme při jeho vzniku jmenovitou hodnotou a při jeho převzetí cenou pořizovací.

Stejně jako u pohledávek je povinnost podnikatele přepočíst na české koruny dluhy evidované v cizí měně k poslednímu dni zdaňovacího období. Dluhy, které byly přepočteny v minulosti, nepřepočítáváme.

Jelikož není zákonem upravený způsob evidence dluhů, může se podnikatel sám rozhodnout, zda bude evidovat dluhy v jedné nebo více knihách. Může například odděleně evidovat dluhy za jednotlivými věřiteli, dle jednotlivých činností nebo také rozdělovat dluhy na tuzemské a zahraniční.

Vzorová kniha dluhů, do které se zapisují údaje vždy, pokud dochází ke vzniku, změně či zániku dluhů, je zobrazena v Tab. 2.3.

Tab. 2.3: Vzor evidence dluhů – přijaté faktury

Číslo řádku	Označení dokladu	Označení věřitele	Druh dluhu	Částky (Kč)	Datum přijetí dokladu	Datum splatnosti	Datum úhrady	Poznámka
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)

Zdroj: Dušek, Sedláček (2015, s. 33)

Zápočet pohledávek a dluhů

V praxi běžně nastává situace, kdy podnikatel eviduje pohledávku i dluh za jedním ekonomickým subjektem. Pokud jsou pohledávky nebo dluhy stejného druhu, podnikatelé je mohou na základě dohody o zápočtu vzájemně započíst. Právní podmínky započtení jsou přesně vymezeny v § 1982 až 1991 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Není možné započít například pohledávku v českých korunách s pohledávkou vedenou v měně cizí.

Přechod z uplatňování výdajů paušálem na daňovou evidenci

Každý poplatník se může až po skončení zdaňovacího období rozhodnout, zda je pro něho výhodnější uplatňovat výdaje paušálem nebo výdaje skutečné. O tuto změnu tudíž nemusí poplatník předem žádat finanční úřad ani ji nemusí předem oznamovat. Změna v uplatňování výdajů je poměrně jednoduchá. Poplatník musí v daňovém přiznání předešlého roku, kdy nastane změna v uplatňování výdajů, upravit základ daně o pohledávky, zaplacené poskytnuté zálohy a zásoby, aby nedošlo v důsledku přechodu na jiný způsob k dvojímu zahrnutí určité položky do příjmů nebo výdajů. Přechody z paušálních výdajů na skutečné a naopak jsou zachyceny v § 23 odst. 8 zákona o daních z příjmu.

Náhrady při použití motorového vozidla

Používání motorového vozidla v rámci podnikatelské činnosti je velmi častým jevem. Výdaje za osobní automobil lze uplatnit 3 způsoby, které se nemohou po celý kalendářní rok kombinovat. Jsou jimi:

- skutečné výdaje dle dokladů,
- cestovní náhrady podle počtu ujetých kilometrů,
- paušál na dopravu.

U skutečných výdajů na dopravu, podnikatel shromažďuje a eviduje veškeré účetní doklady za výdaje, které za provoz a údržbu osobního automobilu uhradil. Při využívání automobilu pro osobní účely je nutno tyto výdaje krátit alespoň v poměru 80:20.

Pokud nemá podnikatel zařazen automobil ve svém majetku, může uplatnit náhrady za použití vozidla i náhrady za spotřebu pohonných hmot. Náhrady za použití vozidla jsou

stanoveny pro rok 2015 na částku 3,70 Kč na 1 km jízdy a pro rok 2016 je tato částka stanovena na 3,80 Kč na 1 km jízdy.

Náhrady pohonných hmot se stanovují podle průměrné spotřeby pro kombinovaný provoz uvedené v technickém průkazu vozidla a průměrné ceny paliva uvedené v Tab. 2.4. Pokud chce podnikatel uplatnit vyšší ceny, musí doložit účetní doklady o jejich zaplacení.

Tab. 2.4: Průměrné ceny paliv

Průměrné ceny PHM	Kč/litr od 1. 1. 2016	Kč/litr od 1. 1. 2015
Benzín 95 oktanů	29,70	35,90
Benzín 98 oktanů	33,00	38,30
Nafta motorová	29,50	36,10

Cestovní náhrady OSVČ 2015, 2016 [online]. [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <http://www.jakpodnikat.cz/prumerne-ceny-phm.php>

U automobilů bezplatně vypůjčených, vlastních automobilů vyřazených z majetku či pořízených na leasing, se uplatňují pouze náhrady za spotřebu pohonných hmot.

Jak uvádí (Dušek, Sedláček 2015, s. 80) náhrada za spotřebované pohonné hmoty se stanoví podle vzorce (2.1):

$$Náhrada = \frac{Průměrná\ spotřeba\ PHM \cdot ujetá\ vzdálenost\ v\ km \cdot cena\ PHM}{100} \quad (2.1)$$

Třetím způsob je náhrada za dopravu stanovená paušálem. Tento paušál je stanoven ve výši 5 000 Kč/ měsíčně za 1 osobní automobil. Pokud osobní automobil využívá podnikatel i pro svou osobní spotřebu, snižuje se náhrada na 4 000 Kč/ měsíc. Pokud se podnikatel rozhodne využívat tento způsob náhrad za dopravu, může dále využít uplatnění výdajů na opravy a údržbu, odpisy i pojistné.

2.2.3 Účetnictví podnikatelů

Účetnictví představuje nástroj zachycování podnikatelské činnosti na základě věrného a poctivého obrazu skutečnosti.

Vedení účetnictví je upraveno v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláškou č. 500/2002 Sb., a českými účetními standardy pro podnikatele č. 001 – 023.

V rámci vedení účetnictví a sestavování účetních výkazů je nutné dbát na dodržování základních zásad, kterými jsou např. zásada neomezeného trvání účetní jednotky, zásada opatrnosti nebo zásada přednosti obsahu před formou.

Zákon o účetnictví je rozdělen do šesti částí:

- § 1-8 Obecná ustanovení,
- § 9-17 Rozsah vedení účetnictví, účetní doklady, účetní zápisy a účetní knihy,
- § 24-28 Způsoby oceňování,
- § 29-30 Inventarizace majetku a závazků,
- § 31-32 Úschova účetních záznamů,
- § 33-40 Ustanovení společná, přechodná, závěrečná.

Podnikatel má povinnost vést účetnictví, pokud je zapsán v obchodním rejstříku, pokud jeho obrat za loňský rok přesáhl 25 mil. Kč, nebo pokud mu povinnost vést účetnictví ukládá zvláštní právní předpis. Vést účetnictví může také vzejít z podnikatelova vlastního rozhodnutí.

Podnikatelé účtují podvojnými zápisy o aktivech a pasivech a dále o nákladech a výnosech a o hospodářském výsledku. Je nutné, aby tyto zápisy byly přiřazeny do období, se kterým věcně a časově souvisí.

2.3 Zdravotní a sociální pojištění v České republice

Zatímco za zaměstnance odvádí sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatel, osoby samostatně výdělečně činné se o odvod pojistného musí postarat samy. V České republice má sociální a zdravotní pojištění největší podíl na odvodovém systému.

2.3.1 Zdravotní pojištění

Jak uvádí Červinka (2015, s. 98 - 99), za OSVČ se pro účely zdravotního pojištění rozumí:

- „osoby podnikající v zemědělství,
- osoby provozující živnost,
- osoby provozující podnikání podle zvláštních předpisů,
- osoby vykonávající uměleckou nebo jinou tvůrčí činnost na základě autorskoprávních vztahů (mimo příjmů zdaňovaných zvláštní sazbou daně přímo u zdroje – doplnění platí od 01. 01. 2009),
- společníci veřejných obchodních společností a komplementáři komanditních společností,
- osoby vykonávající nezávislé povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů,
- osoby vykonávající činnost mandátáře na základě mandátní smlouvy uzavřené podle obchodního zákoníku, pokud není považována za zaměstnání a mandátní smlouva nebyla uzavřena v rámci jiné samostatné výdělečné činnosti,
- spolupracující osoby OSVČ, pokud podle ZDP lze na ně rozdělovat příjmy dosažené výkonem spolupráce a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení.“

Povinnosti OSVČ

Povinností OSVČ, dle zákona o veřejném zdravotním pojištění č. 48/1997 Sb., je nahlásit příslušné zdravotní pojišťovně zahájení či ukončení samostatné výdělečné činnosti a to nejpozději do 8. dne, kdy tato skutečnost nastala. Osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění má možnost tuto skutečnost nahlásit na příslušném živnostenském úřadě pomocí Jednotného registračního formuláře. Pojištěnci, který tuto oznamovací

povinnost nesplní, hrozí pokuta až do výše 10 000 Kč, až dvojnásobek při opakovaném nesplnění této povinnosti. Příslušná zdravotní pojišťovna může tuto pokutu uložit maximálně do tří let od doby, kdy měla být splněna oznamovací povinnost.

Jak dále uvádí zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejném zdravotní pojištění, OSVČ musí poskytnout pojišťovně přehled o příjmech a výdajích, a to nejpozději jeden měsíc ode dne, kdy byla osoba samostatně výdělečně činná povinna podat daňové přiznání za předcházející zdaňovací období. Osoby, kterým daňové přiznání zpracovává daňový poradce, dokládají své příslušné zdravotní pojišťovně tuto skutečnost nejpozději do 30. dubna téhož roku, ve kterém má OSVČ podat daňové přiznání za minulý kalendářní rok. Tento zákon dále uvádí povinnost ohlásit a doložit změnu jména, trvalého pobytu, místa podnikání a změnu bankovního účtu, pokud je z něj placeno pojistné. Je zakázáno zatajovat účetní doklady a povinností pojištěnce je mít tyto doklady k dispozici a na vyžádání je předložit příslušné zdravotní pojišťovně. Při nedodržení výše zmíněných situací, může příslušná zdravotní pojišťovna udělit osobě samostatně výdělečně činné pokutu až do výše 50 000 Kč, a to nanejvýš do 5 let, ode dne nesplnění či porušení.

Další neméně významnou povinností je odvádět pojistné správně a včas. Pokud je pojištěnec s placením pojistného v prodlení nebo zaplatil pojistné v nesprávné výši, uděluje mu zdravotní pojišťovna penále ve výši 0,05 % z dlužné nebo nižší splátky každý den.

Vyměřovací základ a pojistné OSVČ

OSVČ odvádí pojistné na zdravotní pojištění ve výši 13,5 % z vyměřovacího základu. Vyměřovacím základem se rozumí 50 % příjmů z podnikání a z jiné samostatně výdělečné činnosti po odečtení výdajů na jejich dosažení, zajištění a udržení za minulý kalendářní rok. Sazba 50 % je od roku 2006 stále stejná, nicméně v minulosti se vývoj této sazby vyvíjel, jak můžeme vidět v Tab. 2.5.

Tab. 2.5: Vývoj procentuální sazby pro výpočet vyměřovacího základu

před rokem 2004	2004	2005	od roku 2006
35%	40%	45%	50%

Zdroj: vlastní zpracování

Minimální vyměřovací základ

Pokud je námi zjištěný vyměřovací základ nižší, než je zákonem dovoleno, musíme použít pro výpočet pojistného na zdravotním pojištění minimální vyměřovací základ, jehož výše je v roce 2015 13 305, 50 Kč/měsíc, v roce 2016 je tento minimální vyměřovací základ stanoven na částku 13 503 Kč, viz Tab. 2.6. Roční minimální vyměřovací základ je od roku 2004 stanoven jako dvanáctinásobek 50 % o dva roky předcházející průměrné měsíční mzdy. Minimální vyměřovací základ byl do roku 2003 odvozován z minimální mzdy.

Tab. 2.6: Vývoj minimálního měsíčního vyměřovacího základu, minimálních měsíčních záloh a minimálního ročního pojistného OSVČ za období 2000 - 2016

Období	Minimální měsíční vyměřovací základ (v Kč)	Minimální měsíční záloha OSVČ (v Kč)	Minimální roční pojistné OSVČ (v Kč)
01. 01. 2000 - 30. 06. 2000	4 000	540	6 885
01. 07. 2000 – 31. 12. 2000	4 500	608	
01. 01. 2001 - 31. 12. 2001	5 000	675	8 100
01. 01. 2002 - 31. 12. 2002	5 700	770	9 234
01. 01. 2003 - 31. 12. 2003	6 200	837	10 044
01. 01. 2004 - 31. 12. 2004	7 928,50	1 071	12 845
01. 01. 2005 - 31. 12. 2005	8 460	1 143	13 706
01. 01. 2006 - 31. 03. 2006	9 017,50	1 218	15 094
01. 04. 2006 - 31. 12. 2006	9 417	1 272	
01. 01. 2007 - 31. 12. 2007	10 069,50	1 360	16 313
01. 01. 2008 - 31. 12. 2008	10 780	1 456	17 464
01. 01. 2009 - 31. 12. 2009	11 777,50	1 590	19 080
01. 01. 2010 - 31. 12. 2010	11 854,50	1 601	19 205
01. 01. 2011 - 31. 12. 2011	12 370	1 670	20 040
01. 01. 2012 - 31. 12. 2012	12 568,50	1 697	20 361
01. 01. 2013 - 31. 12. 2013	12 942	1 748	20 967
01. 01. 2014 - 31. 12. 2014	12 971	1 752	21 014
01. 01. 2015 - 31. 12. 2015	13 305,50	1 797	21 555
01. 01. 2016 - 31. 12. 2016	13 503	1 823	21 875

Zdroj: Červinka (2015, s. 103 – 104)

Pro některé osoby minimální vyměřovací základ neplatí nebo se může poměrně krátit. Těmito osobami může být podle zákona č. 592/1992 Sb. například osoba, za kterou platí pojistné i stát, osoba, která je zároveň i zaměstnána, apod.

Maximální vyměřovací základ

Maximální vyměřovací základ byl, novelizací zákona o pojistném na veřejném zdravotním pojištění s účinností od 1. ledna 2013, zrušen. V Tab. 2.7 jsou uvedeny maximální vyměřovací základy a maximální měsíční zálohy OSVČ od roku 2007 až do roku 2012. V roce 2007, jak můžeme vidět v Tab. 2.7, byl maximální vyměřovací základ 486 000 Kč, v roce 2008 byl 1 034 880 Kč, což byl 48násobek průměrné mzdy a od roku 2009 do konce roku 2012 se vyměřovací základ stanovil jako 72násobem průměrné mzdy.

Tab. 2.7: Maximální vyměřovací základ a maximální měsíční zálohy OSVČ za období 2007 - 2016

Období	Maximální vyměřovací základ (v Kč)	Maximální měsíční záloha OSVČ (v Kč)
do 31. 12. 2007	486 000	5 468
2008	1 034 880	11 643
2009	1 130 640	12 720
2010	1 707 048	19 205
2011	1 781 280	20 040
2012	1 809 864	20 361
od 2013	bez omezení	bez omezení

Zdroj: Červinka (2015, s. 102 – 103)

Platba pojistného

Platba pojistného probíhá prostřednictvím záloh na pojistné, které OSVČ musí povinně odvádět příslušné zdravotní pojišťovně každý měsíc. Osoba, která je zároveň zaměstnancem a má podnikání jako vedlejší činnost, zálohy platit nemusí. Osoba, která má podnikání jako vedlejší činnost nemusí platit zálohy 1. kalendářní rok svého podnikání. Měsíční výše záloh se stanoví podle vzorce (2.3) jako 13,5 % z měsíčního vyměřovacího základu, který činí 50 % rozdílu mezi příjmy na výdaji za rok 2014. Výše záloh na pojistném se stanovuje podle vzorce (2.2). Obdobně se zálohy stanovují i pro rok 2016.

$$\text{Pojistné za rok } 2015 = 13,5 \% \cdot 50 \% \cdot (\text{PŘÍJMY}_{2014} - \text{VÝDAJE}_{2014}) \quad (2.2)$$

$$\text{Měsíční záloha na pojistné } 2015 = \frac{\text{Pojistné za rok}}{M_{2014}}, \quad (2.3)$$

kde M_{2014} je počet měsíců, po které byla vykonávána výdělečná činnost.

Měsíční zálohy nemohou být nižší, než je zákonem stanoveno. Minimální měsíční záloha na pojistné pro osoby výdělečně činné byla stanovena pro rok 2015 na částku 1797 Kč, pro rok 2016 je tato částka 1 823 Kč. V případě vyšší vypočtené hodnoty se vychází z hodnoty, která vyšla podle vzorce (2.3). Minimální měsíční zálohy neplatí pro osoby uvedené v § 3 odst. 6-7 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejném zdravotním pojištění. Splatnost záloh na pojistné je do 8. dne následujícího kalendářního měsíce, ve kterém má být pojistné zaplacené. Na konci každého roku je OSVČ povinna doložit přehled příjmů a výdajů, vypočíst skutečnou výši zdravotního pojištění, které má být zaplacené, odečíst zaplacené zálohy na pojistném a doplatit případný nedoplatek. Pokud bude úhrn zaplaceného pojistného vyšší než je skutečné vypočtené pojistné z dosaženého příjmu, je zdravotní pojišťovna povinna, po zaplacení veškerých svých pohledávek za pojištěncem, tento přeplatek, do jednoho měsíce ode dne, kdy tento přeplatek zjistila nebo kdy si o to plátcce požádal, vrátit.

2.3.2 Sociální pojištění

Sociální pojištění se skládá z důchodového pojištění, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a nemocenského pojištění. OSVČ mají povinnost platit důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, zatímco účast na nemocenském pojištění je dobrovolná. Osoba samostatně výdělečně činná odvádí z vyměřovacího základu 28 % na důchodové pojištění, 1,2 % na příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a v případě zájmu 2,3 % na nemocenské pojištění.

Vyměřovací základ a pojistné OSVČ

Vyměřovacím základem se rozumí, stejně jako u zdravotního pojištění, 50 % daňového základu. OSVČ, která nevstoupila do II. pilíře důchodového spoření, odvádí 29,2 % z vyměřovacího základu a osoba samostatně výdělečně činná, která je součástí II pilíře důchodového spoření platí 26,2 % z vyměřovacího základu, jelikož 3 %, které by platila na důchodové pojištění, odvádí na svůj účet u penzijní společnosti.

Minimální a maximální vyměřovací základ

Jak je uvedeno v Tab. 2.8, pro rok 2015 byl minimální vyměřovací základ pro sociální pojištění stanoven jako 25 % z průměrné mzdy dle MPSV, tudíž 6 653 Kč/ měsíc. V roce 2016 se z důvodu nárůstu průměrné mzdy tento měsíční vyměřovací základ navýšil na částku 6 752 Kč. Pokud je námi zjištěný vyměřovací základ nižší, než je minimální, který je daný zákonem, musíme při výpočtu pojistného použít minimální vyměřovací základ. Pro OSVČ, které mají podnikání pouze jako vedlejší činnost, je v roce 2016 tato částka 2 701 Kč (10 % z průměrné mzdy), která oproti roku 2015 vzrostla o 39 Kč. Na rozdíl od pojistného na zdravotním pojištění, u sociálního pojištění je dán strop, od kterého se dále pojištění neodvádí. Roční maximální vyměřovací základ je stanoven jako 48násobek průměrné mzdy dle MPSV (27 006 Kč), tedy pro rok 2016 je jeho výše 1 296 288 Kč, v roce 2015 byl maximální vyměřovací základ 1 277 328 Kč. Pokud se OSVČ rozhodne pro účast na nemocenském pojištění, je zde minimální vyměřovací základ 5 000 Kč.

Vedlejší podnikatelská činnost

Podle § 9 odst. 6 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění je za osobu, která provozuje vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, brána:

- osoba, která vykonávala zaměstnání (účastnila se na nemocenském pojištění zaměstnanců),
- osoba, která měla nárok na výplatu invalidního nebo starobního důchodu,
- osoba, která měla nárok na rodičovský příspěvek nebo na peněžitou pomoc v mateřství nebo nemocenské z důvodu těhotenství a porodu, pokud tyto dávky náleží z nemocenského pojištění zaměstnanců,
- osoba, která osobně pečovala o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I nebo o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II nebo stupni III anebo stupni IV, pokud je osoba samostatně výdělečně činná osobou blízkou nebo s ní žije ve společné domácnosti,
- osoba, která vykonávala vojenskou službu v ozbrojených silách České republiky, pokud nejde o vojáky z povolání, nebo
- osoba, která byla nezaopatřeným dítětem podle § 20 odst. 4 písm. a) tohoto zákona.

Aby toto podnikání bylo považováno za vedlejší, musí osoba samostatně výdělečně činná doložit potvrzení místně příslušné České správě sociálního zabezpečení, nejpozději do konce měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byl odevzdán Přehled o příjmech a výdajích.

Platba pojistného

OSVČ platí pojistné prostřednictvím záloh. Jak je uvedeno v Tab. 2.8, minimální výše měsíčních záloh pro rok 2015 pro OSVČ s hlavní podnikatelskou činností je 1 943 Kč a pro osobu, která má podnikání jako vedlejší činnost je částka 778 Kč. V roce 2016 tyto částky vzrostly na 1 972 Kč a 789 Kč. Plátce, který se dobrovolně rozhodne účastnit na nemocenském pojištění, platí minimální zálohu 115 Kč, ať už se jedná o osobu s hlavní či vedlejší podnikatelskou činností. Záloha na sociálním pojištění musí být zaplacená nejpozději 20. dne následujícího měsíce. Osoba, jejíž výdělečná činnost je vedlejším zdrojem příjmu, v prvním roce svého podnikání nemusí platit zálohy na sociální pojištění. V dalších letech svého podnikání nemusí platit zálohy pouze v případě, že je její hrubý zisk nižší, než je zákonem stanovená hranice. Pro rok 2016 je tato hranice stanovena na částku 64 813 Kč z původní částky 63 865 Kč, která byla platná pro rok 2015. I v tomto případě ale musí osoba samostatně výdělečně činná odevzdat Přehled příjmů a výdajů místně příslušné České správě sociálního zabezpečení.

Jak můžeme vidět v Tab. 2.8, minimální vyměřovací základy, maximální vyměřovací základy i minimální výše záloh se každým rokem mění. Je to dáno každoročně měnící se průměrnou mzdou a dalšími změnami v legislativě. V roce 2011 a 2012 se minimální vyměřovací základ počítal jako 72násobek průměrné mzdy a od roku 2013 byl tento výpočet změněn na 48násobek. Do roku 2014 byly všechny osoby výdělečně činné, které se účastnily nemocenského pojištění brány jako osoby s hlavní podnikatelskou činností. Tudiž osoba, podnikající činností vedlejší, která si chtěla platit zálohy na nemocenské pojištění, musela platit i vyšší minimální zálohy na sociální pojištění.

Tab. 2.8: Porovnání vyměřovacích základů a záloh na důchodové a nemocenské pojištění v období 2011 - 2016

			Hlavní činnost	Vedlejší činnost
2016	Měsíční vyměřovací základ	Minimální	6 752 Kč	2 701 Kč
		Maximální	108 024 Kč	
	Měsíční záloha pojistného na důchodové pojištění	Minimální	1 972 Kč	789 Kč
	Měsíční záloha pojistného na nemocenské pojištění	Minimální	115 Kč	115 Kč
2015	Měsíční vyměřovací základ	Minimální	6 653 Kč	2 662 Kč
		Maximální	106 444 Kč	
	Měsíční záloha pojistného na důchodové pojištění	Minimální	1 943 Kč	778 Kč
	Měsíční záloha pojistného na nemocenské pojištění	Minimální	115 Kč	115 Kč
2014	Měsíční vyměřovací základ	Minimální	6 486 Kč	2 595 Kč
		Maximální	103 768 Kč	
	Měsíční záloha pojistného na důchodové pojištění	Minimální	1 894 Kč	758 Kč
	Měsíční záloha pojistného na nemocenské pojištění	Minimální	115 Kč	115 Kč
2013	Měsíční vyměřovací základ	Minimální	6 471 Kč	2 589 Kč
		Maximální	103 536 Kč	
	Měsíční záloha pojistného na důchodové pojištění	Minimální	1 890 Kč	756 Kč
	Měsíční záloha pojistného na nemocenské pojištění	Minimální	115 Kč	-
2012	Měsíční vyměřovací základ	Minimální	6 285 Kč	2 514 Kč
		Maximální	100 548 Kč	
	Měsíční záloha pojistného na důchodové pojištění	Minimální	1 836 Kč	735 Kč
	Měsíční záloha pojistného na nemocenské pojištění	Minimální	115 Kč	-
2011	Měsíční vyměřovací základ	Minimální	6 185 Kč	2 474 Kč
		Maximální	148 440 Kč	
	Měsíční záloha pojistného na důchodové pojištění	Minimální	1 807 Kč	723 Kč
	Měsíční záloha pojistného na nemocenské pojištění	Minimální	92 Kč	-

Zdroj: vlastní zpracování

2.4 Daňový systém ČR

Jak tvrdí MFČR, daňový systém České republiky je ve svých hlavních znacích podobný obzvláště systémům vyspělých evropských zemí.

2.4.1 Daň a její funkce

Daní se rozumí příjem do státního rozpočtu. Vlastnostmi daní, jak uvádí Vančurová (2014), jsou:

- nedobrovolnost,
- povinnost,
- vynutitelnost,
- nenávratnost,
- neekvivalentnost.

Placení daní je nedobrovolné, povinné a vynutitelné, jelikož je nařízeno zákony a proto je nutné je odvádět. Daň nelze požadovat od státu zpět a většinou se její placení opakuje v předem daných intervalech. Neúčelovost daní značí, že jedinec neví a ani nemá možnost ovlivnit, k čemu bude jeho odvedená daň použita. Dále je odvod daní neekvivalentní, jelikož není zaručena adekvátní protihodnota za zaplacenou daň.

Mezi nejvýznamnější funkce daní patří zejména:

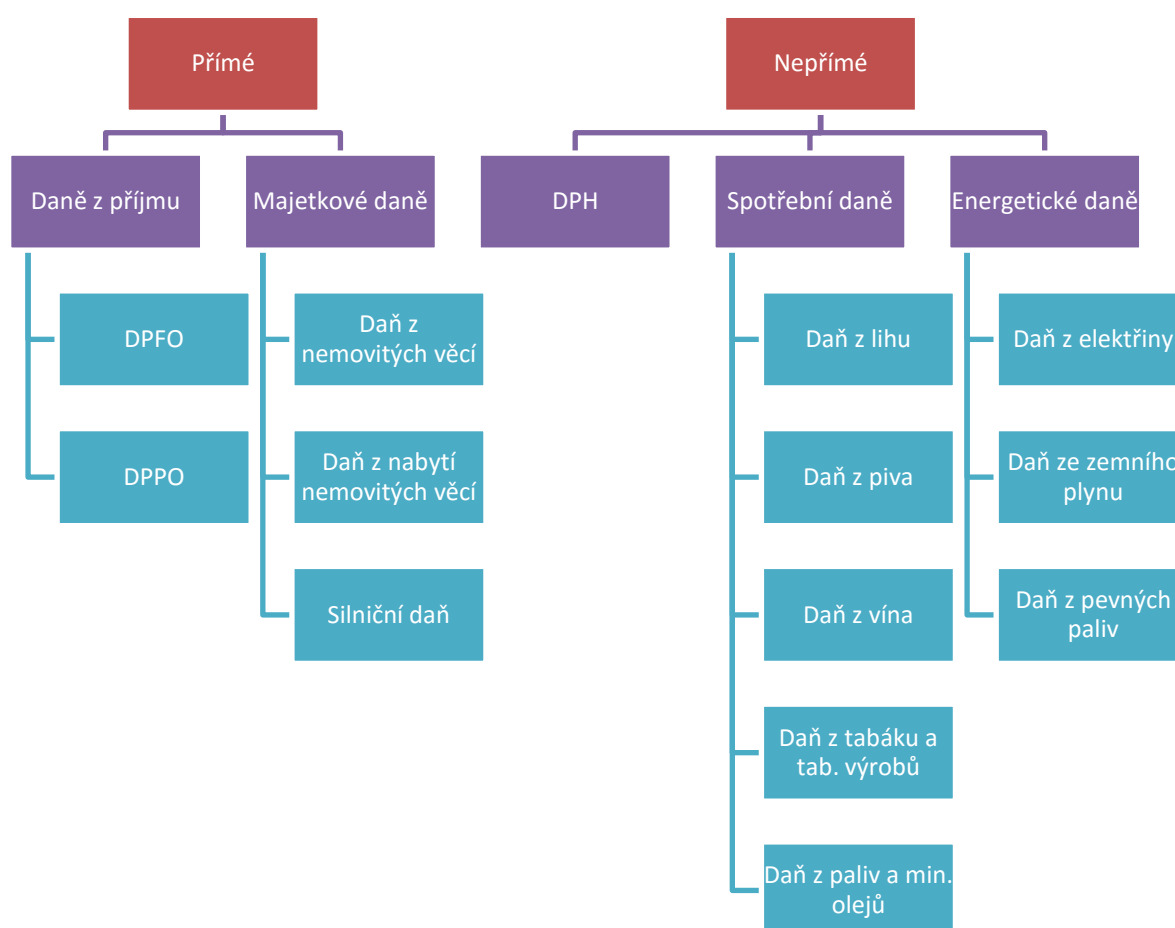
- funkce fiskální, tzn. funkcí daní je naplnit státní rozpočet,
- funkce alokační, kdy stát přerozděluje finanční prostředky z daní do míst, kde je to potřeba,
- funkce redistribuční, prostřednictvím které dochází ke zmírňování nerovností důchodu obyvatelstva, např. poskytováním transferů chudším jedincům,
- funkce stimulační, jejímž úkolem je stimulovat obyvatelstvo prostřednictvím, ať už pozitivně či negativně. Za pozitivní stimulaci můžeme považovat různé formy daňových úlev, které motivují ke spotřebě jednotlivých statků. Naopak u negativní stimulace chce stát lidi přimět ke snížení spotřeby jednotlivých statků, např. vysoké zdanění alkoholu a tabákových výrobků,

- funkce stabilizační, pomocí této funkce stát pomáhá vyrovnat cyklické výkyvy v ekonomice.³

2.4.2 Rozdělení daní

V České republice rozdělujeme daně na přímé a nepřímé. U přímých daní poplatník odvádí daň ze svého důchodu či majetku, je povinen sám vyměřit daň a podat daňové přiznání. Naopak u daní nepřímých poplatník hradí daň nepřímo prostřednictvím spotřeby zboží a služeb, kterou následně odvede státu příslušný obchodník (plátce). Podrobnější členění daní přímých a nepřímých je zachyceno v Obr. 2.3.

Obr. 2.3: Rozdělení daní

Zdroj: vlastní zpracování

³ *Funkce daní* [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.profispolecnosti.cz/rady-zkusenosti/404-funkce-dani>

2.4.3 Konstrukční prvky daně

Jak uvádí Vančurová (2014, s. 13) konstrukčními prvky, ovlivňující míru daně, která dopadne na jednotlivé subjekty, jsou:

- „*daňový subjekt,*
- *předmět daně,*
- *osvobození od daně,*
- *základ daně a zdaňovací období,*
- *odpočty od základu daně,*
- *sazba daně,*
- *slevy na dani.*“

Daňovým subjekt můžeme rozdělit na poplatníka a plátce. Poplatníkem se rozumí fyzická či právnická osoba, která nese daňové břemeno, kdežto plátce má povinnost daň vybranou od poplatníků pouze odvést.

2.4.4 Daň z příjmu fyzický osob

Daň z příjmu fyzický osob je upravena v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu a podle Vančurové (2014) je nejsložitěji zjititelnou daní v celém daňovém systému ČR kvůli různým druhům osvobození, odpočtů a slev.

Poplatník daně

Poplatníky daně z příjmu fyzických osob jsou fyzické osoby, daňoví rezidenti ČR a daňoví nerezidenti ČR. Daňovým rezidentem se stává osoba, která má na území České republiky bydliště, anebo zde pobývá alespoň 183 dní v kalendářním roce. Daňoví nerezidenti zdaňují pouze své příjmy plynoucí z ČR, kdežto daňoví rezidenti mají povinnost daně také z příjmů plynoucích ze zahraničí.

Předmět daně

Předmětem daně z příjmu FO jsou:

- § 6 příjmy ze závislé činnosti,
- § 7 příjmy ze samostatné činnosti,
- § 8 příjmy z kapitálového majetku,
- § 9 příjmy z nájmu,
- § 10 ostatní příjmy.

V § 3 odst. 4 ZDP jsou dále uvedeny příjmy, které předmětem daně z příjmu nejsou, např. úvěry nebo zápůjčky.

Zákon o daních z příjmu dále vymezuje příjmy, jež jsou od daně osvobozeny. Těmito příjmy je například příjem dotace, starobního důchodu, státního stipendia nebo také dávka pomoci v hmotné nouzi.

Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)

Zde jsou zařazeny příjmy z podnikání a podle ZDP jsou jimi:

- příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjmy ze živnosti,
- příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů,
- podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.

Dále zde patří příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti, pokud nejsou zařazeny do příjmů uvedených v § 6 a jsou jimi:

- příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví
- příjmy z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním,
- příjmy znalce, tlumočníka, insolvenčního správce,
- příjmy z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku.

Základ daně

Základ daně se stanoví jako rozdíl mezi součtem všech příjmů z § 6 – 10 ZDP a prokazatelně vynaložených výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů ve zdaňovacím období, což je pro FO kalendářní rok.

U poplatníka, který se rozhodl uplatňovat výdaje procentem z příjmu, jak již bylo uvedeno, se stanoví základ daně jako rozdíl mezi jeho příjmy a výdaji, které jsou vyčísleny pomocí příslušného procenta z příjmu dle druhu jeho podnikání.

Transformace základu daně

Dle ZDP má poplatník možnost snížit svůj základ daně prostřednictvím odčitatelných položek, kterými jsou:

- daňová ztráta, která lze odečíst za předcházející období, maximálně lze však uplatnit ztrátu nebo její část po dobu 5 let,
- výdaje na realizaci projektů vývoje a výzkumu.

Poplatník dále může uplatnit odpočty prostřednictvím nezdanitelných částí ZD, kterými jsou:

- úhrnná hodnota poskytnutých darů v minimální výši alespoň 2 % ze ZD nebo alespoň 1 000 Kč, maximálně lze však odečíst 10 % ze ZD. Za dar pro zdravotnické účely je považován také odběr krve, kdy si poplatník může odečíst částku 2 000 Kč. Darování orgánu se pak oceňuje částkou 20 000 Kč,
- zaplacené úroky z úvěru ze stavebního spoření nebo z hypotečního úvěru, kdy maximální částka nesmí přesáhnout 300 000 Kč ze všech úvěrů poplatníků ve společné domácnosti,
- penzijní pojištění, které poplatník zaplatil a odečíst ze základu daně může částku, která převyšuje 12 000 Kč, maximálně však 12 000 Kč,
- soukromé životní pojištění do maximální výše 12 000 Kč,
- členské příspěvky do limitu 3 000 Kč za zdaňovací období,
- úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání nejvýše 10 000 Kč. Osoba se zdravotní postihem může uplatnit odpočet v maximální výši 13 000 Kč, osoba s těžším zdravotním postižením až 15 000 Kč.

Sazba daně

Upravený základ daně vynásobíme sazbou daně, která je od roku 2008 stanovena ve výši 15 %.

Solidární zvýšení daně

Pokud součet příjmů podle § 6 a § 7 v příslušném kalendářním období převýší 48násobek průměrné mzdy (podle zákona o sociálním pojištění), je poplatník povinen zvýšit svou daňovou povinnost o 7 % z tohoto rozdílu. Pokud bude poplatník z příjmů ze samostatné činnosti vykazovat ztrátu, může o ni snížit příjmy podle § 6.

Slevy na dani

Vypočtenou výši daně lze dále snížit o jednotlivé slevy na dani:

- sleva na poplatníka ve výši 24 840 Kč za rok,
- sleva na manželku/manžela ve výši 24 840 Kč za rok, pokud její/jeho příjmy nepřevýšily za rok částku 68 000 Kč. Pokud manželka/manžel vlastní průkaz ZTP/P odečítá se částka 49 680 Kč,
- roční sleva, pokud je poplatník invalidní důchodce, a to ve výši 2 520 Kč za invaliditu 1. nebo 2. stupně, 5 040 Kč za invaliditu 3. stupně a 16 140 Kč, pokud je poplatník ZTP/P,
- sleva na studenta ve výši 4 020 Kč ročně
- sleva za umístění dítěte v předškolním zařízení maximálně do výše zákonem stanovené minimální mzdy (pro rok 2015 do částky 9 200 Kč, pro rok 2016 až do 9 600 Kč)

Dalším daňový zvýhodnění, které může vyústit i v daňový bonus je:

- sleva na vyživované dítě, které s poplatníkem žije ve společné domácnosti a to ve výši:
 - 13 404 Kč ročně na jedno dítě,
 - 15 804 Kč ročně na druhé dítě (od roku 2016 17 004 Kč),
 - 17 004 Kč ročně na třetí a každé další dítě (od roku 2016 20 604 Kč).

U dětí s průkazem ZTP/P se tyto částky zvyšují na dvojnásobek.

Daňový bonus může být vyplacen poplatníkům, kteří měli za rok 2015 příjmy výši alespoň 55 200 Kč (od roku 2016 se tento limit zvyšuje na částku 59 400 Kč z důvodu zvýšení minimální mzdy), což odpovídá šestinásobku měsíční minimální mzdy. Jestliže bylo toto kritérium splněno, poplatník může uplatnit bonus v minimální výši 100 Kč a nanejvýš ale do částky 63 000 Kč za rok.

Dále platí, že pokud příjmy, u kterých poplatník uplatňuje výdaje procentem z příjmu, převyší 50 % všech příjmů, nemůže poplatník uplatnit slevu na manželku ani daňové zvýhodnění na dítě.

Daňové přiznání, splatnost daně

Daňové přiznání je poplatník povinen podat místně příslušnému finančnímu úřadu do tří měsíců od skončení zdaňovacího období. V tomto období plyne poplatníkovi zákonná povinnost i daň zaplatit.

2.4.5 Daň silniční

Každá fyzická osoba, která využívá silniční motorové vozidlo k podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, jež je zaregistrované a provozované v České republice, je povinna odvádět silniční daň.

U osobních automobilů je základem daně zdvihový objemu motoru v cm^3 . Jednotlivá roční sazba daně je stanovena podle objemu motoru v cm^3 dle následující Tab. 2.9.

Tab. 2.9: Roční sazby daně dle zdvihového objemu motoru

Zdvihový objem motoru	Sazba daně
do 800 cm ³	1 200 Kč
nad 800 cm ³ do 1 250 cm ³	1 800 Kč
nad 1 250 cm ³ do 1 500 cm ³	2 400 Kč
nad 1 500 cm ³ do 2 000 cm ³	3 000 Kč
nad 2 000 cm ³ do 3 000 cm ³	3 600 Kč
nad 3 000 cm ³	4 200 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

V rámci motivace českých podnikatelů ke koupi nových silničních vozidel, dochází ke snížení sazby daně, pokud uplynulo od data první registrace:

- méně než 36 měsíců – sazba daně se snižuje o 48 %,
- méně než 72 měsíců – sazba daně se snižuje o 40 %,
- méně než 108 měsíců – sazba daně se snižuje o 25 %.

Naopak u vozidel, která byla registrována před rokem 1990, se sazba daně o 25 % zvyšuje.

V případě, že daňová povinnost vznikne nebo zanikne v průběhu zdaňovacího období, vypočte se daň poměrnou částí a to jako jedna dvanáctina roční sazby daně za každý měsíc, v němž poplatníkovi trvala povinnost daně.

Poplatník je povinen platit čtvrtletní zálohy na daň ve výši jedné dvanáctiny roční sazby daně za každý kalendářní měsíc, v němž poplatníkovi trvala povinnost daně, a to vždy k 15. 4., 15. 7., 15. 10., 15. 12. příslušného roku.

Termín podání daňového přiznání a splatnost daně je do 31. ledna následujícího po zdaňovacím období (za rok 2015 do 31. 1. 2016). Tento termín musí dodržet i osoby, kterým přiznání zpracovává daňový poradce, jinak bude správcem daně vyměřen úrok z prodlení.

3 Podnikání OSVČ z pohledu legislativy Slovenské republiky

Tato kapitola se věnuje podnikání OSVČ dle živnostenského zákona na Slovensku, dále možnostem evidování podnikatelské činnosti a v neposlední řadě dani z příjmů FO a výšce povinných odvodů na pojistném slovenských podnikatelů.

3.1 Možnosti podnikání na Slovensku

Podnikání je upraveno právním předpisem č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník, který definuje podnikání jako soustavnou činnost vykonávanou podnikatelem vlastním jménem na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku. Podle tohoto zákona je podnikatelem:

- osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,
- osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění dle zvláštního předpisu,
- fyzická osoba, která vykonává zemědělskou výrobu a je zapsaná do evidence podle zvláštního předpisu.

Stejně jako v podmínkách České republiky, tak i na Slovensku si může podnikatel vybrat, zda bude podnikat jako fyzická či právnická osoba. Právnickou osobou se rozumí:

- obchodní společnost:
 - společnost s ručením omezeným (s.r.o.),
 - akciová společnost (a.s.),
 - veřejná obchodní společnost (v.o.s.),
 - komanditní společnost (k.s.),
- družstva.

Nejpreferovanější formou podnikání na Slovensku pro podnikatele je jako fyzická osoba na základě živnostenského oprávnění.

3.2 Způsoby evidování podnikatelské činnosti na Slovensku

Podle zákona o dani z příjmu si může podnikatel uplatnit výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmu. Může se rozhodnout pro tyto výdaje:

- paušální výdaje z úhrnu příjmů z podnikání podle § 6 odst. 1 a z jiné samostatné výdělečné činnosti podle § 6 odst. 2,
- skutečně prokazatelné výdaje na základě vedení daňové evidence,
- skutečně prokazatelné výdaje na základě vedení jednoduchého nebo podvojného účetnictví.⁴

3.2.1 Výdej procentem z příjmu (paušální výdaje)

Výdaje procentem z příjmů může uplatnit pouze poplatník, který není plátcem DPH, nebo je plátcem DPH pouze část zdaňovacího období.

Paušální výdaje se uplatňují ve výšce 40 % z úhrnu příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti, nejvýše však do výšky 5 040 eur za rok. Pokud má OSVČ různé druhy příjmů z podnikání či jiné samostatné výdělečné činnosti, musí u všech typů těchto příjmů uplatnit výdaje jednotným způsobem, to znamená buď procentem z příjmu, nebo skutečné výdaje.

Pokud se podnikatel rozhodne, že bude uplatňovat paušální výdaje, je povinen vést dále evidenci o svých příjmech, včetně přijatých dokladů, které splňují náležitosti účetních dokladů, zásobách a pohledávkách.

Pokud živnostník neprovozuje živnost během celého kalendářního roku, to znamená, že v průběhu roku začal či skončil s provozováním živnosti, může uplatnit paušální výdaje ve výšce 40 % z příjmů z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti v maximální výši 420 eur za měsíc, počínaje měsícem, ve kterém ukončil nebo získal živnostenské oprávnění.

⁴ *Daň z príjmov* [online]. [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <https://www.financnasprava.sk/sk/podnikatelia/dane/dan-z-prijmov/fyzicke-osoby/zivnostnici#VydavkyZivnostnika>

3.2.2 Vedení daňové evidence

Pokud se živnostník rozhodne vést daňovou evidenci, musí během celého zdaňovacího období zaznamenávat:

- příjmy ze svého podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, včetně účetních dokladů, a to chronologicky pro účely zjištění základu daně,
- výdaje včetně účetních dokladů chronologicky pro účely zjištění základu daně,
- hmotný a nehmotný majetek, zařazený v obchodním majetku,
- zásoby a pohledávky,
- závazky.

Jelikož poplatník, který vede daňovou evidenci, se nepovažuje za účetní jednotku, nepostupuje podle zákona o účetnictví, a tudíž nemusí k daňovému priznání přikládat účetní výkazy.

3.2.3 Vedení účetnictví

Podnikatel musí účtovat v soustavě jednoduchého nebo podvojného účetnictví, jestliže je považován za účetní jednotku.

Podle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovnictví ve znění neskorších předpisů, je za účetní jednotku považována *fyzická osoba, která podniká nebo vykonává jinou samostatnou výdělečnou činnost, pokud prokazuje své výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů pro účely zjištění základu daně z příjmů podle zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z příjmů, znění neskorších předpisů s výjimkou fyzické osoby, která vede daňovou evidenci podle zvláštního předpisu - § 6 odst. 11 zákona č. 595/ Z. z. v znění neskorších předpisů.*

Vedení jednoduchého účetnictví

Jednoduché účetnictví může vést fyzická osoba, která není zapsána v obchodním rejstříku a dále jednotky, které jsou uvedeny v § 9 odst. 2 písm. a) až d) zákona o účtovnictví.

Živnostník, který účtuje v soustavě jednoduchého účetnictví, musí dodržovat postupy podle Opatření MF SR č. MF/27076/2007-74 v znění neskorších predpisov a zákona o účtovníctve.

Podnikatel je povinen k termínu podání daňového přiznání sestavit účetní závěrku, která obsahuje:

- výkaz o příjmech a výdajích,
- výkaz o majetku a závazcích.

Tato závěrka není přílohou daňového přiznání, ale musí být předložena na finanční úřad nejpozději posledního dne termínu pro podání daňového přiznání.

Vedení podvojného účetnictví

Účtovat v systému podvojného účetnictví musí všichni podnikatelé, kteří jsou zapsáni v obchodním rejstříku, nebo ti, kteří se pro podvojně účtování dobrovolně rozhodli.

Podnikatelé, kteří takto účtují, se musí řídit postupy a náležitostmi podle Opatření MF SR č. 23054/2002-92.

Účetní závěrku je živnostník povinen předložit finančnímu úřadu nejpozději posledního dne termínu podání daňového přiznání a v systému podvojného účetnictví je účetní závěrka tvořena rozvahou, výkazem zisku a ztrát a poznámky.

Od ledna roku 2015 byl novelizován zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve a zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z příjmov z důvodu nabytí účinnosti zákonu č. 333/2014 Z. z. Od této chvíle dochází k rozdělení účetních jednotek do tří kategorií podle výše celkové sumy majetku, čistého obratu a průměrného přepočteného počtu zaměstnanců, podle Tab. 3.1, na:

- mikro účetní jednotky,
- malé účetní jednotky,

- velké účetní jednotky.⁵

Fyzická osoba, která vede podvojný účetnictví a také fyzická osoba, která je zapsána v obchodním rejstříku se musí od roku 2015 zařadit do výše zmíněných kategorií podle splněných kritérií.

Tab. 3.1: Kategorizace účetních jednotek od roku 2015

	Celková suma majetku v tis. €	Čistý obrát v tis. €	Průměrný přepočtený počet zaměstnanců
Mikro účetní jednotka	≤ 350	≤ 700	≤ 10
Malá účetní jednotka	$350 <$	$700 <$	$10 <$
	$\leq 4\,000$	$\leq 8\,000$	≤ 50
Velká účetní jednotka	$4\,000 <$	$8\,000 <$	$50 <$

Zdroj: vlastní zpracování

3.2.4 Omezení ve způsobech evidování podnikatelské činnosti

Jak můžeme v Tab. 3.2, na Slovensku jsou zákonem nastavená omezení pro vedení jednotlivých druhů evidencí podnikatelské činnosti.

⁵ *Triedenie účtových jednotiek od 1. 1. 2015* [online]. [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <https://podpora.financnasprava.sk/903400-Triedenie-%C3%BA%C4%8Dtovn%C3%BDch-jednotiek-od-112015-->

Tab. 3.2: Srovnání paušálních výdajů, daňové evidence a jednoduchého účetnictví

Porovnávaný aspekt	Jednoduché účetnictví	Daňová evidence	Paušální výdaje
maximální výška příjmů	není stanovena	170 000 eur	není stanovena, ale nepřímě vyplývá z obratu povinného placení DPH
možnost zaměstnávat zaměstnance	ano	ne	ano
možnost být plátcem DPH	ano	ano	ne
právní úprava zákonem o účetnictví	ano	ne	ne
právní úprava daňovými zákony	ano	ano	ano
daňové výdaje	skutečné	skutečné	paušální 40 %
účetní knihy/ evidence	peněžní deník, kniha pohledávek, kniha závazků, pomocné knihy	evidence příjmů a daňových výdajů v časovém sledu, evidence hmotného a nehmotného majetku, zásobách a pohledávkách	evidence příjmů v časovém sledu, zásobách a pohledávkách
povinnost otvírat a zavírat účetní knihy	ano	ne	ne
povinnost vyčíslavat kurzové rozdíly	ano	ne	ne
povinnost inventarizace	ano	ne	ne
sestavovat účetní závěrku	ano	ne	ne
archivovat účetní dokumentaci	ano	ano	ano

Zdroj: Čo je to daňová evidencia a komu sa oplatí ju viesť ? [online]. [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/dane-a-uctovnictvo/c/179/category/uctovnictvo/article/danova-evidencia.xhtml>

Náhrady při použití motorového vozidla

Při posuzování daňové znatelnosti výdajů v souvislosti s používáním motorového vozidla u OSVČ, je rozhodující, zda je předmětný osobní automobil zařazen do obchodního majetku.

Pokud podnikatel využívá vlastní osobní automobil nezařazený do OM, může si uplatnit výdaje:

- za spotřebované pohonné hmoty:
 - podle cen platných v době nákupu PHM a základní náhrady za každý jeden kilometr jízdy podle knihy jízd, pouze tehdy, pokud osobní automobil nebyl nikdy zařazen do obchodního majetku,

- ve formě paušálních výdajů do výšky 50 % z celkového prokázaného nákupu PHM, bez povinnosti vedení knihy jízd,
- související s využíváním vozidla, jako jsou daň z motorových vozidel, dálniční poplatky, poplatky za parkovné.

Pokud podnikatel používá automobil zařazený do obchodního majetku, může si uplatnit výdaje:

- na pořízení (formou odpisů anebo výdajů na pronájem),
- na spotřebované PHM:
 - podle cen platných v době nákupu na základě evidence jízd,
 - na základě účetních dokladů o jejich nákupu, nejvýše však do výše vykázané z přístrojů satelitního systému sledování provozu,
 - ve formě paušálních výdajů, maximálně však do výše 80 % z celkového prokázaného nákupu PHM,
- ostatní náklady související s provozem, např. výdaje na opravy a údržbu, zákonné a havarijní pojištění, daň z motorových vozidel, dálniční poplatky, parkovné apod.

Pokud podnikatel využívá vozidlo zařazené v OM i pro soukromé účely, může si do daňových výdajů uplatnit paušální výdaje ve výšce 80 % nebo v prokázané výši v poměru využívání automobilu pro podnikatelské účely.

3.3 Živnost

Živnostenské podnikání je na Slovensku upraveno zákonem č. č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon).

Podle tohoto zákona se živností rozumí soustavná činnost provozována samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek ustanovených tímto zákonem

Zákon o živnostenském podnikání dále vymezuje činnost, které nejsou považovány za živnost a jsou jimi například práce znalců, notářů, tlumočnicků, advokátů, aj.

Fyzická či právnická osoba může provozovat živnost pokud:

- dosáhla věku 18 let,
- je způsobilá k právním úkonům,
- splní podmínku bezúhonnosti, to znamená že, nebyla odsouzena za trestný čin, který souvisí s předmětem podnikání.

3.3.1 Druhy živností

Živnosti rozdělujeme podle druhů na:

- řemeslné – udělena podnikateli až po prokázání odborné způsobilosti získané vyučení v oboru,
- vázané – podmínkou pro získání je jiná odborná způsobilost,
- volné – může být provozována bez jakéhokoli osvědčení o odborné způsobilosti.

Pro prokázání odborné způsobilost u živností řemeslných může být krom dokladů o ukončení příslušných učebních či studijních oborů také:

- doklad o řádném ukončení příbuzného oboru a dále potvrzení o nejméně jednoleté praxi v oboru,
- maturitní vysvědčení s předměty odborné výchovy a následné předložení dokladu o nejméně jednoleté praxi v oboru nebo dvouleté praxi v příbuzném oboru,
- osvědčení o získaném vzdělání pro příslušnou živnost akreditovanou vzdělávací institucí s povinnou dvouletou praxí v oboru nebo tříletou praxí v příbuzném oboru,
- vysokoškolský diplom v oboru a doklad o jednoleté praxi v oboru či dvouleté praxi v příbuzném oboru,
- osvědčení o rekvalifikaci dle zvláštního předpisu,
- potvrzení o vykonání desetileté praxe v oboru, od jehož ukončení neuplynuly více než tři roky.

Výčet řemeslných živností je uveden v příloze č. 1 živnostenského zákona, kde jsou živnosti rozděleny do následujících skupin:

- výroba kovů a kovových výrobků:
 - zámečnictví, nástrojařství, kovoobrábění, galvanizace kovů, smaltování,
- výroba motorových a ostatních dopravních prostředků:
 - opravy pracovních strojů, diagnostika a opravy silničních motorových vozidel, opravy karosérií,
- výroba zdravotnických výrobků, přesných a optických přístrojů a hodin:
 - výroba a opravy protetických výrobků, výroba a opravy ortopedické obuvi, hodinářství,
- výroba a zpracování kameniva a zemin, keramika:
 - kamenictví,
- výroba potravin a nápojů:
 - řeznictví, výroba piva a sladu, výroba mléčných výrobků, výroba pekařských a cukrářských výrobků,
- výroba dřevařská, výroba nábytku, hudebních nástrojů a ostatních výrobků:
 - truhlářství, zlatnictví a klenotnictví,
- stavebnictví:
 - zednictví, tesařství, pokrývačství, klempířství, izolatérství, klempířů, vodoinstalátérství a topenářství, instalace a opravy chladírenských zařízení, podlahářství, montáž, rekonstrukce a údržba vyhrazených technických zařízení, kamnářství,
- ostatní:
 - pánské, dámské a dětské kadeřnictví, kosmetické služby, hostinská činnost a výroba hotových jídel pro výdejny, čištění a kontrola komínů, manikúra – pedikúra.

Seznam živností vázaných je uveden v příloze č. 2 živnostenského zákona, kde jsou také uvedeny a vymezeny i potřebné doklady o odborné způsobilosti, které jsou nezbytné pro udělení příslušné živnosti.

Volnými živnostmi jsou všechny ty, které nejsou uvedeny v přílohách 1 a 2 živnostenského zákona. Ministerstvo vnitra Slovenské republiky uveřejňuje na svých

internetových stránkách seznam doporučených a nejčastěji používaných volných živností včetně jejich obsahového vymezení, ale je možné vybrat si i živnost v tomto seznamu neuvedenou.

Ohlášení živnosti

Osoba, která se rozhodne vykonávat živnost, má povinnost ohlásit tuto skutečnost místně příslušnému živnostenskému úřadu. V tomto ohlášení fyzická osoba uvede jméno, příjmení, titul, bydliště, státní příslušnost, místo narození, pohlaví, rodné číslo, předmět podnikání, místo podnikání, dobu podnikání a den započetí živnosti. Pro přihlášení k živnosti řemeslné nebo vázané, je podnikatel dále povinen předložit doklad o odborné způsobilosti pro výkon příslušné živnosti.

Fyzická osoba musí s ohlášením živnosti dále uvést údaje potřebné k výpisu z rejstříku trestů, kterými jsou místo a okres narození, jméno a příjmení otce, jméno příjmení a rodné příjmení matky, a také původní jméno a příjmení fyzické osoby, pokud došlo k jejich změně.

Jestliže podnikatel splnil všechny náležitosti pro ohlášení živnosti, živnostenský úřad vydá podnikateli osvědčení o živnostenském oprávnění nejpozději do tří dnů od ohlášení a doručení výpisu z rejstříků trestů.

Pokud podnikatel není registrován u správce daně, má povinnost mu tuto skutečnost ohlásit a přihlásit se k dani z příjmu fyzických osob do konce kalendářního měsíce po uplynutí měsíce, ve kterém oprávnění získal. Přihlášku na veřejné zdravotní pojištění musí OSVČ musí podat do 8 dní od vzniku živnosti. Podnikatel může tyto povinnosti splnit najednou pomocí zaškrtnutí příslušné části formuláře na jednotném kontaktním místě.

Za vydání příslušného živnostenského oprávnění se platí správní poplatek, který je uveden v Tab. 3.3.

Tab. 3.3: Správní poplatky spojené s živnostenským podnikáním

Vydání osvědčení o živnostenském oprávnění	
za každou volnou živnost	5 €
za každou řemeslnou živnost nebo každou vázanou živnost	15 €
Výpis z veřejné části živnostenského rejstříku za jednoho podnikatele	3 €
Vydání přehledu údajů zapsaných v živnostenském rejstříku	3 €
Vydání náhradního osvědčení o živnostenském oprávnění náhradou za ztracené, zničené, poškozené nebo odcizené osvědčení o živnostenském podnikání	6 €
Vydání povolení k výkonu funkce odpovědného zástupce ve více než jedné provozovně	6 €
Za provedení změn v osvědčení o živnostenském oprávnění	3 €
Oznámení o pozastavení provozování živnosti nebo změně doby pozastavení provozování živnosti	4 €
Vydání osvědčení o vykonání kvalifikační zkoušky před zkušební komisí podle zvláštního předpisu	6 €
Vydání dokladu o povaze a délce praxe	6 €
Vydání rozhodnutí o uznání odborné praxe	20 €
Vydání rozhodnutí o uznání odborné kvalifikace občana členského státu Evropské unie nebo státu, který je smluvní stranou dohody o Evropském hospodářském prostoru, a Švýcarské konfederace pro účely provozování živnosti v České republice	100 €
Vydání potvrzení o tom, že v živnostenském rejstříku není zápis	3 €
Za převod listin dokumentů do elektronické podoby za každých započatých 15 stran	5 €
Vydání dokladu o tom, že poskytování služeb na základě živnostenského oprávnění není omezeno nebo zakázáno	3 €

Zdroj: vlastní zpracování

3.4 Zdravotní a sociální pojištění Slovenské republiky

Stejně jako v České republice, tak i na Slovensku plyne ze zákona osobě samostatně výdělečně činné povinnost hradit si zálohy na sociálním a zdravotním pojištění. V této části diplomové práce je objasněno, jakým způsobem dochází ke stanovení výše jednotlivých plateb na pojistném.

3.4.1 Zdravotní pojištění

Základním právním předpisem, upravující zdravotní pojištění na Slovensku, je zákon č. 580/2004 Z. z., o zdravotnom poistení.

Každá OSVČ je povinna platit pojistné na zdravotní pojištění a to ve výši 14 % z vyměřovacího základu. Pokud má OSVČ zdravotní postižení, sazba pojistného je poloviční, tzn. 7 %.

Vyměřovací základ

Vyměřovací základ se pro rok 2015 i 2016 vypočte jako podíl základu daně z příjmu z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti, který je potřeba zvýšit o zaplacené pojistné na zdravotní a sociální pojištění, a koeficientu 1,486. Od roku 2012 docházelo ke snižování tohoto koeficientu z 2,14 na 1,9 v roce 2013 a v roce 2014 koeficient dále klesl na 1,486. K dalšímu snížení tohoto koeficientu již nedojde.

Minimální a maximální vyměřovací základ

Minimální a maximální vyměřovací základ se odvíjí od průměrné mzdy na Slovensku před dvěma lety. V roce 2013 byla průměrná měsíční mzda Slováků 824 € a v roce 2014 tato průměrná mzda vzrostla na 858 €. Minimální vyměřovací základ je stanoven jako 50 % z průměrné mzdy a maximální vyměřovací základ činí pětinasobek průměrné mzdy, to znamená, že pro rok 2015 byly minimální a maximální možná částka pojistného stanovena na 412 € a 4 120 €⁶ a pro rok 2016 jsou tyto částky 429 € a 4 290 €.

Platba záloh

Záloha pojistného na zdravotní pojištění je splatná vždy do osmého dne následujícího kalendářního měsíce, to znamená, že např. za leden 2015 je záloha splatná do 8. února 2015.

Výše minimálních a maximálních záloh na zdravotní pojištění je uvedena v Tab. 3.4.

⁶ *Minimálne odvody SZČO do zdravotnej a Sociálnej poisťovne v roku 2015* [online]. [cit. 2016-03-01] Dostupné z: <http://podnikam.webnoviny.sk/minimalne-odvody-szco-do-zdravotnej-a-socialnej-poisťovne-v-roku-2015/>

Tab. 3.4: Maximální a minimální vyměřovací základy a zálohy pro rok 2015 a 2016

Rok	Minimální vyměřovací základ	Maximální vyměřovací základ	Minimální záloha na pojistné	Maximální záloha na pojistné
2015	412 €	4 120 €	57,68 €/28,84 € ⁷	576,8 €/288,4 € ⁷
2016	429 €	4 290 €	60,06 €/30,03 € ⁷	600,06 €/300,3 € ⁷

Zdroj: vlastní zpracování

3.4.2 Sociální pojištění

Sociální pojištění osob samostatně výdělečně činných je upraveno zákonem č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Povinnost platit pojistné, připadá osobě samostatně výdělečně činné od 1. července následujícího kalendářního roku, od kterého byl příjem z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti vyšší než 12 násobek vyměřovacího základu.

Vyměřovacím základem se rozumí podíl poměrné části základu daně z příjmu fyzických osob z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti za předcházející rok nesnížený o zaplacené pojistné na veřejném zdravotním pojištění a sociálním pojištěním, a koeficientu 1,486. Zjištěný vyměřovací základ se zaokrouhluje na eurocenty směrem dolů.

Pokud OSVČ začala provozovat podnikatelskou činnost v průběhu roku, to znamená, že neměla příjem v předcházejícím roce, nebo nepřekročila výše zmiňovanou hranici, není povinna přihlásit se u místně příslušné sociální pojišťovny. Zákon ukládá povinnost přihlásit se k sociálnímu pojištění až k 1. červenci následujícího roku, v kterém dojde k překročení 12 násobku vyměřovacího základu.

⁷ Výše záloh pro osobu se zdravotním postižením

OSVČ povinně platí:

- nemocenské pojištění (4,4 %), které zmírňuje dopady snížení či ztráty příjmů z podnikání v důsledku dočasné pracovní neschopnosti, těhotenství nebo mateřství. Dávky vyplácené z tohoto pojištění jsou nemocenská, ošetrovné, vyrovnávací dávka a mateřská,
- důchodové pojištění (18 %), které se dále dělí na dva podsystemy:
 - starobní pojištění, z něhož se poskytuje podpora ve stáří nebo v případě úmrtí, např. starobní důchod, vdovský důchod, sirotčí důchod, aj.),
 - invalidní pojištění (6 %), které slouží pro případ poklesu neschopnosti vykonávat samostatně výdělečnou činnost z důvodu dlouhodobého nepříznivého zdravotního stavu,
- rezervní fond solidarity (4,75 %).

Minimální a maximální vyměřovací základ

Stejně jako v ČR, i na Slovensku je stanoven maximální a minimální vyměřovací základ pro platbu pojistného na sociální pojištění. Tento vyměřovací základ je určen podle vývoje průměrné měsíční mzdy v hospodářství SR. Od ledna 2015 je minimální měsíční základ stanoven ve výši 50 % průměrné mzdy na Slovensku za rok 2013 (824 €) a činí 412 €. Maximální vyměřovací základ potom představuje pětinasobek průměrné měsíční mzdy za rok 2013, což je částka 4 120 €. ⁸ Pro rok 2016 byl minimální základ stanoven z průměrné mzdy v roce 2014, která byla 858 €. Proto minimální vyměřovací základ pro rok 2016 činí 429 € a maximální je 4 290 €.

Z Tab. 3.5 je dále patrné, že minimální pojistné na sociální pojištění je 136,57 € a maximálně na pojistném OSVČ zaplatí v roce 2015 částku 1 365,78 €.

⁸ *Odvody SZČO do Sociálnej poisťovne* od 1. 7. 2015 [online]. [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/dane-a-uctovnictvo/c/2092/category/socialne-a-zdravotne-odvody/article/odvody-szco-1-7-2015.xhtml>

Tab. 3.5: Sociální pojištění OSVČ v roce 2015 a 2016

Pojištění	Sazba	Minimální odvody (2016)	Maximální odvody (2016)	Minimální odvody (2015)	Maximální odvody (2015)
Nemocenské	4,4 %	18,87 €	188,76 €	18,12 €	181,28 €
Starobní	18 %	77,22 €	772,20 €	74,16 €	741,60 €
Invalidní	6 %	25,74 €	257,4 €	24,72 €	247,20 €
Rezervní fond solidarity	4,75 %	20,37€	203,77 €	19,57 €	195,70 €
Odvody	33,15 %	142,2 €	1422,13 €	136,57 €	1 365,78 €

Zdroj: vlastní zpracování

3.5 Systém daní SR

Daňový systém představuje souhrn všech daní, které jsou vybírány na území Slovenské republiky. Tato diplomová práce je zaměřena zejména na daň z příjmu fyzických osob, zejména pak OSVČ.

3.5.1 Rozdělení daní na Slovensku

Daně se na Slovensku rozdělují, stejně jako v ČR, na daně přímé a nepřímé. Přímé daně se dále člení na:⁹

- daně z příjmů, kde patří:
 - DPFO,
 - DPPO, a
- místní daně, které se dále dělí na:
 - daň z motorových vozidel,
 - daň z bytů a nebytových prostor,
 - daň ze staveb,
 - daň za užívání veřejného prostranství,
 - daň za psa,
 - daň za ubytování,

⁹ Daňový systém Slovenskej republiky [online]. [cit. 2016-02.29]. Dostupné z: <http://www.euroekonom.sk/danovy-system-slovenskej-republiky/>

- daň za vjezd a setrvání motorového vozidla v historické části města,
- daň za nevýherní hrací automaty,
- daň za prodejní automaty.

Nepřímé daně rozdělujeme na:

- DPH a
- spotřební daně, které dále obsahují:
 - daň z lihu,
 - daň z vína,
 - daň z piva,
 - daň z tabáku a tabákových výrobků,
 - daň z minerálních olejů a maziv,
 - environmentální daně.

3.5.2 Daň z příjmu fyzický osob

Základní právní předpis, který na Slovensku upravuje daň z příjmu fyzických osob, je zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z příjmů.

Poplatníkem (daňovníkom) je pro účely tohoto zákona fyzická osoba, právnická osoba a dále tento zákon rozlišuje:

- poplatníky s neomezenou daňovou povinností,
- poplatníky s omezenou daňovou povinností,

jejichž výklad je v České republice shodný s pojmy daňoví rezidenti a nerezidenti.

Předmět daně

Předmětem daně jsou:

- § 5 příjmy ze závislé činnosti,
- § 6 příjmy z podnikání, z jiné samostatné výdělečné činnosti, z pronájmu a z užití díla a uměleckého výkonu

- § 7 příjmy z kapitálového majetku,
- § 8 ostatní příjmy.

Předmětem daně z příjmu, stejně jako v ČR, není příjem z úvěru nebo půjčky. Předmětem daně není na Slovensku dále např. příjem získaný darováním či děděním nemovitosti, bytu či nebytových prostor.

Příjmy z podnikání, z jiné samostatné výdělečné činnosti, z pronájmu a z užití díla a uměleckého výkonu (§ 6)

Dle zákona o daních z příjmu jsou příjmy z podnikání:

- příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjmy ze živnosti,
- příjmy z podnikání vykonávaného podle zvláštních předpisů,
- příjmy společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti.

Dále zde řadíme příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti a jsou jimi např. příjmy:

- z vytvoření díla a uměleckého výkonu anebo příjmy z poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví,
- z činností, které nejsou živností ani podnikáním,
- znalců a tlumočnicků za činnost podle zvláštního předpisu,
- z činností zprostředkovatelů podle zvláštních předpisů, které nejsou živností.

V neposlední řadě zde patří příjmy z pronájmu nemovitostí včetně příjmů z pronájmu movitých věcí, které se pronajímají jako příslušenství.

Základ daně

Způsob výpočtu základu daně je uveden v § 4 zákona o daních z příjmu a stanoví se jako součet:

- dílčího základu daně podle § 5 a § 6 odst. 1 a 2, který se sníží o nezdaniitelné části ZD a
- dílčího základu podle § 6 odst. 3 a 4, § 7 a § 8.

ZD z příjmu z § 6 odst. 1 a 2 lze snížit o daňovou ztrátu, kterou může poplatník odpočítat rovnoměrně během 4 bezprostředně následující zdaňovací období.

Nezdaniitelné části základu daně

Na rozdíl od České republiky, je určení nezdaniitelné části základu daně na Slovensku mnohem složitější a výše se určuje podle dosaženého základu daně.

Je-li roční základ daně poplatníka:

- nižší nebo se rovná 100 násobku platného životního minima, může si jako roční nezdaniitelnou část poplatník odečíst výši 19,2 násobku platného životního minima,
- vyšší než 100 násobek platného životního minima, nezdaniitelná část základu daně ročně se stanoví jako rozdíl mezi 44,2 násobku platného životního minima a jedné čtvrtiny základu daně. Pokud tato částka je nižší než nula, nezdaniitelná část základu daně ročně na poplatníka se rovná nule.

Nezdaniitelná část na manžela/manželku se vypočte také podle dosažené výše základu daně.

Pokud poplatník v příslušném zdaňovací dosáhne základu daně, který:

- se rovná nebo je nižší než 176,8 násobek platného životního minima a jeho manželka/manžel žijící s poplatníkem ve společné domácnosti v tomto zdaňovacím období:
 - nemá příjem, tak se nezdaniitelná část vypočte jako 19,2 násobek životního minima,

- má vlastní příjem, který nepřekračuje 19,2 násobek životního minima, výsledná nezdanitelná část se stanoví jako rozdíl mezi 19,2 násobkem životního minima a vlastním příjmem manžela/manželky,
- je vyšší než 176,8 násobek životního minima a jeho manžel/manželka v tomto období:
 - nemá příjem, výše nezdanitelné části základu daně je rozdílem mezi 63,4 násobkem platného životního minima a jedné čtvrtiny základu daně. Pokud výsledná částka vyjde záporně, nezdanitelná část se rovná nule,
 - má vlastní příjem, vypočte se nezdanitelná část základu daně dle výše uvedeného, snížená o vlastní příjem manžela/manželky.

V zákoně je také stanoveno, že do 31. 12 2016 je nezdanitelnou částí základu daně také suma prokazatelně zaplacených příspěvků na penzijní pojištění a to nejvýše 2 % ze základu daně podle § 5 a § 6 odst. 1 a 2.

Sazba daně

Na Slovensku se uplatňuje následující progresivní zdanění:

- část základu daně, který nepřesahuje 176,8 násobek platného životního minima, se zdaňuje sazbou ve výši 19 % a
- přesahující hodnoty se zdaňují sazbou 25 %.

Daňový bonus

Poplatník, který měl roční zdanitelné příjmy podle § 5 nebo podle § 6 odst. 1 a 2 alespoň ve výši 6 násobku minimální mzdy má právo si snížit daň o výši daňového bonusu, které činí 256, 92 eur za každé vyživované dítě ve společné domácnosti nebo s přechodným bydlištěm.

Daňové přiznání

Daňové přiznání za zdaňovací období je povinen podat poplatník, pokud za zdaňovací období dosáhl zdanitelné příjmy přesahující 50 % 100 násobku platného životního minima platnému k 1. lednu příslušného zdaňovacího období. Termín podání daňového přiznání je shodný jako v ČR, tzn. do tří měsíců od skončení zdaňovacího období (kalendářního roku).

3.5.3 Daň z motorových vozidel

Daň z motorových vozidel, která se v České republice nazývá daní silniční, je na Slovensku upravena zákonem č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidiel.

Touto daní se zdaňují motocykly, trojkolky, čtyřkolky, osobní automobily, nákladní vozidla a přípojná vozidla, které jsou ve zdaňovacím období využívány k podnikání či k jiné samostatné výdělečné činnosti.

Poplatníkem daně je osoba, která je zapsaná jako majitel vozidla, které je evidované ve Slovenské republice k podnikání.

Stejně jako v ČR, je základem daně osobního automobilu zdvihový objem motoru v cm³ uvedený v dokladu vozidla.

Roční sazba daně v eurech je uvedena v Tab. 3.6:

Tab. 3.6: Roční sazby daně dle zdvihového objemu motoru

Zdvihový objem motoru	Sazba daně
do 150 cm ³	50 €
nad 150 cm ³ do 900 cm ³	62 €
nad 900 cm ³ do 1 200 cm ³	80 €
nad 1 200 cm ³ do 1 500 cm ³	115 €
nad 1 500 cm ³ do 2 000 cm ³	148 €
nad 2 000 cm ³ do 3 000 cm ³	180 €
nad 3 000 cm ³	218 €

Zdroj: vlastní zpracování

Roční sazba daně se dále upravuje v závislosti první registrace vozidla následovně:

- v období prvních 36 kalendářních měsíců od první registrace, dochází ke snížení roční sazby daně o 25 %,
- v období následujících 36 kalendářních měsíců, se roční sazba daně snižuje o 20 %,
- v období o dalších následujících kalendářních měsíců, se roční sazba daně snižuje o 15 %.

Naopak po uplynutí 144 kalendářních měsíců od data první registrace se roční sazba daně zvyšuje o 10 % na dalších 12 kalendářních měsíců a po uplynutí 156 kalendářních měsíců se tato sazba zvyšuje o 20 %.

Daňová povinnost vzniká poplatníkovi prvním dnem, ve kterém došlo k použití vozidla evidovaného ve SR k podnikání.

Pokud dojde ke vzniku nebo zániku daňové povinnosti v průběhu zdaňovacího období, nemusí poplatník tuto skutečnost oznamovat. Vznik nebo zánik uveden poplatník v daňovém přiznání po ukončení zdaňovacího období.

Daňové přiznání je poplatník povinen podat do 31. ledna po uplynutí zdaňovacího období. V tomto termínu je také daň splatná.

Zálohy na daň poplatník platí z výšky daně k 1. lednu u jednoho správce daně. Pokud tato částka nepřesáhne 700 eur, poplatník zálohy neplatí. Pokud je tato částka v rozmezí od 700 eur do 8 300 eur, je poplatník povinen platit zálohy čtvrtletně se splatností do konce příslušného čtvrtletí. Měsíční zálohy na daň z motorových vozidel musí platit ten poplatník, jehož výška předpokládané daně u jednoho správce přesáhne 8 300 eur.

4 Analýza a komparace jednotlivých systémů

Tato kapitola analyzuje a srovnává odlišnosti odvodového a daňového systému Slovenské a České republiky pro osoby samostatně výdělečně činné za rok 2015 a následně porovnává odlišnosti povinností, které plynou podnikatelům v roce 2016.

4.1 Specifikace osoby samostatně výdělečně činné

Pro adekvátní srovnání systémů obou zemí, byla zavedena fiktivní osoba jménem Jan Novák, který byl do roku 2014 zaměstnán ve společnosti poskytující zednické práce. Od 1. 2. 2015 se pan Novák rozhodl podnikat jako osoba samostatně výdělečně činná v tomto oboru.

4.2 Ohlášení živnosti

Pan Novák ohlásil zahájení živnosti dne 20. 1. 2015 prostřednictvím jednotného registračního formuláře na živnostenském úřadě v Ostravě. Jelikož pan Novák ohlašoval zahájení živnosti řemeslné, musel doložit výuční list, který prokazuje, že je pan Novák odborně způsobilý vykonávat podnikatelskou činnost jako zedník, dále musel přinést výpis rejstříků trestů, který nebyl starší než 3 měsíce a doklad o zaplacení správního poplatku ve výši 1 000 Kč. Pomocí jednotného registračního formuláře zároveň došlo k oznámení zahájení podnikatelské činnosti také finančnímu úřadu, kde se přihlásil nejen k dani z příjmu, nýbrž také k silniční dani, správě sociálního zabezpečení i zdravotní pojišťovně.

4.3 Evidence podnikatelské činnosti

Vzhledem k tomu, že má pan Novák manželku na rodičovské dovolené a tři děti, rozhodl se celý rok vést daňovou evidenci, jelikož dopředu nevěděl, zda pro něho bude po uplynutí zdaňovacího období výhodnější uplatnit skutečné výdaje spolu s nárokem slevy na manželku a děti, anebo uplatní výdaje paušálem, který pro řemeslné živnosti činí 80 %.

4.3.1 Uskutečněné transakce před zahájením podnikatelské činnosti

Každému podnikateli vzniknou před zahájením podnikatelské činnosti výdaje, které přímo souvisí s podnikáním. Panu Novákovi před datem 1. 2. 2015 vznikly následující výdaje:

- dne 19. 1. 2015 uhradil správní poplatek za vyřízení živnostenského oprávnění ve výši 1 000 Kč,
- dne 20. 1. 2015 zaplatil poplatek 100 Kč za výpis z rejstříků trestů,
- za poradenskou činnost zaplatil dne 22. 1. 2015 advokátovi částku 5 500 Kč,
- dne 23. 1. 2015 zaplatil pronájem skladu na měsíc únor 2015 ve výši 4 000 Kč,
- dne 24. 1. 2015 nakoupil drobný materiál za 35 000 Kč a ihned ho vydal do spotřeby,
- dne 24. 1. 2015 nakoupil sbíječku (7 250 Kč), míchačku (5 790 Kč) a míchadlo (2 899 Kč) a uložil je na sklad.

4.3.2 Činnosti k datu zahájení podnikání

Pan Novák k 1. 2. 2015 otevřel deník příjmů a výdajů, dále knihu pohledávek a dluhů, otevřel veškeré pomocné knihy a evidenční karty, označil a založil účetní doklady a vytvořil evidenci nepeněžních transakcí, které budou ovlivňovat základ daně z příjmu.

Jak můžeme vidět v Tab. 4.1, pan Novák evidoval tyto zřizovací výdaje na zvláštní kartě a po otevření veškerých knih a evidencí zapsal součet těchto zřizovacích výdajů do deníku příjmů a výdajů, jakožto výdaje snižující základ daně podle § 23 zákona o dani z příjmu.

Tab. 4.1: Karta zřizovacích výdajů

Karta č. 1 - Zřizovací výdaje

Obchodní jméno: Jan Novák

Číslo operace	Text	Částka v Kč	Označení dokladu	Poznámka
1	Poplatek za zřízení ŽL	1 000	stvrzenka	
2	Úhrada poplatku za výpis z rejstříků trestů	100	stvrzenka	
3	Platba advokátovi za poradenskou činnost	5 500	stvrzenka	
4	Úhrada nájemného za měsíc únor	4 000	faktura	
5	Výdaje za drobný materiál	35 000	faktura	
6	Výdaje za nakoupené zásoby	15 939	faktura	
	Součet	61 539		převod 1. 2.

Zdroj: vlastní zpracování

Pan Novák věděl, že některé platby bude hradit opakovaně každý měsíc, a proto se v rámci přehlednosti rozhodl, že si vytvoří kartu, která je vyobrazena v Tab. 4.2, kde bude evidovat veškeré pravidelné platby.

Tab. 4.2: Karta trvalých plateb

Karta č. 2 - Trvalé platby

Obchodní jméno: Jan Novák

Číslo operace	Text	Frekvence plateb	Ke dni	Částka v Kč	Poslední splátka
3	nájemné skladu	měsíčně	23.	4 000	
4	paušál	měsíčně	15.	500	
5	záloha na el. energii	měsíčně	15.	200	

Zdroj: vlastní zpracování

Podnikatel se dále rozhodl evidovat drobný majetek v pořizovací hodnotě od 2 500 Kč – 40 000 Kč, tudíž si dále vytvořil karty k evidenci drobného majetku na skladě, které jsou uvedeny v Tab. 4.3, 4.4, 4.5.

Tab. 4.3: Karta drobného majetku - sbíječka

Karta č. DM 1

Obchodní jméno: Jan Novák

Název: Sbíječka			
Cena: 7 250 Kč/ks			Číslo: 15DM00001
Datum	Doklad	Příjem v ks	Výdej v ks
1. 2.	Příjemka 001	1	
Zůstatek ke dni ks Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 4.4: Karta drobného majetku - míchačka

Karta č. DM 2

Obchodní jméno: Jan Novák

Název: Míchačka			
Cena: 5 7900 Kč/ks			Číslo: 15DM00002
Datum	Doklad	Příjem v ks	Výdej v ks
1. 2.	Příjemka 002	1	
Zůstatek ke dniksKč

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 4.5: Karta drobného majetku - míchadlo

Karta DM 3

Obchodní jméno: Jan Novák

Název: Míchadlo			Číslo: 15DM00003
Cena: 2 899 Kč/ks			
Datum	Doklad	Příjem v ks	Výdej v ks
1. 2.	Příjemka 003	1	
Zůstatek ke dniksKč

Zdroj: vlastní zpracování

Ke dni zahájení podnikání, tj. ke dni 1. 2. 2015 pan Novák vložil do nově zřízeného bankovního účtu částku 150 000 Kč a do pokladny vložil částku 20 000 Kč.

Pan Novák také vložil do podnikání osobní automobil, který pořídil před více než 1 rokem (datum první registrace bylo 1. 1. 2010), tudíž automobil ocenil pomocí reprodukční pořizovací ceny, a to tak, že pro ocenění vycházel z nabídky od obchodníka s ojetými vozy, který automobil ocenil na 180 000 Kč. Podle zákona o dani z příjmu, zařadil pan Novák automobil do 2. odpisové skupiny a zjistil, že automobil bude odepisovat 5 let. Než se pan Novák rozhodl, zda bude odepisovat rovnoměrně nebo zrychleně, oba způsoby si vypočítal, aby se dozvěděl, který z uvedených způsobů bude pro něho ten výhodnější.

Rovnoměrné odpisy

Při výpočtu rovnoměrných odpisů vycházel pan Novák ze vzorce (4.1),

$$O = VC \cdot \frac{\text{Roční odpisová sazba}}{100}, \quad (4.1)$$

kdy O vyjadřuje roční odpis a VC je vstupní cena majetku. Pro dlouhodobý hmotný majetek zařazený v 2. odpisové skupině je roční odpisová sazba:

- v 1. roce ve výši 11 %,
- v dalších letech 22,25 % a
- pro zvýšenou vstupní cenu je tato sazba 20 %.

Podle vzorce (4.1), si pan Novák vypočetl výši rovnoměrných odpisů, jak můžeme vidět v Tab. 4.6.

Tab. 4.6: Rovnoměrné odpisy osobního automobilu

Rok	Vstupní cena v Kč	Odpisová sazba v %	Odpisy v Kč	Zůstatková cena v Kč
2015	180 000	11	19 800	160 200
2016	180 000	22,25	40 050	120 150
2017	180 000	22,25	40 050	80 100
2018	180 000	22,25	40 050	40 050
2019	180 000	22,25	40 050	0

Zdroj: vlastní zpracování

Postup výpočtu zrychlených odpisů je náročnější než výpočet rovnoměrných odpisů a v 1. roce odepisování je stanoven podle vzorce (4.2) následovně:

$$O_1 = \frac{vC}{K_1}, \quad (4.2)$$

kdy K_1 je výše koeficientu, který je pro 2. odpisovou skupinu stanoven na hodnotu 5.

Pro výpočet odpisů pro následující roky se vychází ze vzorce (4.3),

$$O_2 = \frac{2 \cdot ZC}{K_2 - n}, \quad (4.3)$$

kdy ZC představuje zůstatkovou cenu DHM, K_2 je koeficient, který je stanoven na hodnotu 6 a n vyjadřuje počet let, ve kterých byl již majetek odepisován.

Díky těmto vzorcům si pan Novák vypočetl zrychlené odpisy, viz Tab. 4.7.

Tab. 4.7: Zrychlené odpisy osobního automobilu

Rok	Vstupní cena	Koeficient	Odpisy	Zůstatková cena
2015	180 000	5	36 000	144 000
2016	180 000	6	57 600	86 400
2017	180 000	6	43 200	43 200
2018	180 000	6	28 800	14 400
2019	180 000	6	14 400	0

Zdroj: vlastní zpracování

Po výpočtu obou způsobů odepisování, se pan Novák rozhodl pro uplatnění odpisů pomocí zrychlené metody, jelikož si v roce 2015 může odepsat vyšší částku než v případě zvolení metody rovnoměrného odepisování.

Po zvolení příslušných odpisů pan Novák vyplnil kartu dlouhodobého majetku, jak je vidět v Tab. 4.8.

Tab. 4.8: Karta dlouhodobého majetku

Karta DM č. 1

Obchodní jméno: Jan Novák

Název: Osobní automobil Škoda Fabia			Inventární číslo: 15IM00001	
Vstupní cena: 180 000 Kč				
Způsob pořízení: Vklad do obchodního majetku			SPZ: 5T5 0466	
Odpisová skupina: 2			Způsob odpisu: zrychlený	
Datum odpisu	Koeficient odpisu	Odpis v Kč	Zůstatková cena v Kč	Poznámka
31. 12. 2015	5	36 000	144 000	
Způsob vyřazení:			Datum vyřazení:	

Zdroj: vlastní zpracování

Po celý rok 2015 pan Novák dále vedl deník příjmů a výdajů, knihu pohledávek a knihu dluhů.

Silniční daň

Za automobil, který je využíván k podnikání, je pan Novák dále povinen platit FÚ zálohy na silniční daň. Jelikož zdvihový objem motoru je 1 422 cm³, stanovil pan Novák roční sazbu daně podle Tab. 2.9 na částku 2 400 Kč. Tu dále snížil o 40 %, protože od data první registrace (1. 1. 2010) uběhlo méně než 72 měsíců. Vypočtená roční silniční daň za automobil Škoda Fabia je 1 440 Kč. Placení záloh proběhne následovně:

- do 15. 4. zaplatí pan Novák částku 240 Kč (za měsíc únor a březen),
- do 15. 7. zaplatí pan Novák 360 Kč (za duben až červen),
- do 15. 10. zaplatí pan Novák 360 Kč (za červenec až září),
- do 15. 12. zaplatí pan Novák 240 Kč (říjen a listopad).

Pojistné

Pan Novák je dále povinen platit zálohy na zdravotní a sociální pojištění. Jelikož začal podnikat v roce 2015, bude platit zálohy v minimální výši, tj. 1 797 Kč své zdravotní pojišťovně, vždy nejpozději k 8. následujícího měsíce, a 1 943 Kč okresní správě sociálního zabezpečení, nejpozději k 20. následujícího měsíce.

Daňová evidence k 31. 12. 2015

K 31. 12. 2015 pan Novák, z vedení daňové evidence, zjistil, že úhrn veškerých příjmů, které obdržel od veškerých odběratelů za výkon své samostatné výdělečné činnosti, činí 852 900 Kč.

Pan Novák zaplatil za rok 2015:

- materiál v celkové hodnotě 348 770 Kč,
- nájemné skladu v celkové výši 44 000 Kč,
- zálohy na elektřinu skladu ve výši 2 200 Kč,
- paušál mobilního telefonu používaného výhradně k podnikatelské činnosti v částce 5 000 Kč,
- výdaje na PHM v částce 35 690 Kč,
- dálniční známku v hodnotě 1 500 Kč,
- zálohy na silniční daň ve výši 1 200 Kč,
- zálohy na zdravotní a sociální pojištění ve výši 37 400 Kč.

4.4 Stanovení základu daně z údajů daňové evidence

Základem daně u vedení daňové evidence je rozdíl mezi daňovými příjmy a daňovými výdaji. V Tab. 4.9 jsou uvedeny veškeré příjmy a výdaje pana Nováka za rok 2015.

Tab. 4.9: Příjmy a výdaje za rok 2015

Příjmy	Částka	Výdaje	Částka
Příjem z prodeje služeb	852 900 Kč	Nákup materiálu	348 770 Kč
		Nájemné skladu	44 000 Kč
		Zálohy na el. Energii	2 200 Kč
		Paušál	5 000 Kč
		Silniční daň	1 200 Kč
		PHM	35 690 Kč
		Dálniční známka	1 500 Kč
		Odpisy	36 000 Kč
Celkem	852 900 Kč	Celkem	474 360 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Výdaje, které se nezahrnují do základu daně, jsou zaplacené zálohy na zdravotní a sociální pojištění podnikatele, tudíž částka 37 400 Kč.

Z Tab. 4.9 je patrné, že rozdíl mezi příjmy a výdaji pana Nováka je 378 540 Kč.

Krácení výdajů za osobní automobil

Jelikož pan Novák využíval osobní automobil také k osobním účelům, výdaje ve výši 37 190 Kč za nákup pohonných hmot a dálniční známky nejsou daňově uznatelné v plné výši. Pan Novák si může vybrat z možností krácení skutečných výdajů, uplatnění paušálu ve výši 4 000 Kč za měsíc, ale nemůže využít uplatnění cestovních náhrad výdajů podle skutečně ujetých km, jelikož má osobní automobil zařazen v OM.

Pokud by pan Novák krátil skutečné výdaje za PHM a dálniční známku v poměru 80:20, daňově uznatelným výdajem by byla částka 29 920 Kč (80 % z 37 400 Kč). Jak již bylo řečeno, u paušální výdaj na osobní automobil za pohonné hmoty a parkovné, které je využíváno také k osobní potřebě podnikatele, činí 4 000 Kč měsíčně. Pan Novák má tudíž nárok na paušální výdaj ve výši 44 000 Kč, protože k podnikání využíval automobil od

měsíce února až do prosince roku 2015. Dále si podnikatel může uplatnit 80 % výdaj z dálniční známky v částce 1 200 Kč.

Krácení odpisů

Roční odpis osobního automobilu podnikatele byl pomocí zrychlené metody spočítán na částku 36 000 Kč. I tato částka se musí pro daňové účely krátit z důvodu nevyužívání vozidla pouze pro výkon podnikatelské činnosti. Výsledná hodnota daňově uznatelných odpisů byla stanovena na částku 28 800 Kč, což je 80 % z celkové hodnoty vypočtených odpisů.

Výpočet základu daně

Postup výpočtu základu daně dle výše uvedených skutečností je zobrazen Tab. 4.10.

Tab. 4.10: Úpravy snižující a zvyšující základ daně

Úpravy zvyšující ZD (§ 23)		
	Výše nedaňových odpisů	7 200 Kč
	Neuznatelná část za dálniční známku	300 Kč
	Skutečné výdaje za PHM	35 690 Kč
	Celkem	43 190 Kč
Úpravy snižující ZD (§ 23)		
	Paušální výdaje za PHM a parkovné	44 000 Kč
	Zřizovací výdaje	61 539 Kč
	Celkem	105 539 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Základ daně je stanoven jako rozdíl mezi příjmy a výdaji stanoven z Tab. 4.9 a následně zvýšen o úpravy, které zvyšují základ daně a snížen o úpravy, které snižují základ daně.

$$\text{Základ daně} = 378\,540 \text{ Kč} + 43\,190 \text{ Kč} - 105\,539 \text{ Kč}$$

$$\text{Základ daně} = 316\,191 \text{ Kč}$$

Jelikož pan Novák za rok 2015 neeviduje žádné odčitatelné ani nezdanitelné položky, které lze odečíst od základu daně, vypočtený základ daně je konečný a proto se zaokrouhlí na stovky dolů.

Zaokrouhlený základ daně = 316 100 Kč

Z tohoto zaokrouhleného základu daně se vypočte daň z příjmů, která je stanovena jako 15 % ze zaokrouhleného ZD.

Daň = 15 % z 316 100 Kč

Daň = 47 415 Kč

Slevy na dani

Vypočtená daň se dále ošetřuje o slevy na dani. Pan Novák je ženatý s paní Martinou Novákovou, která je na rodičovské dovolené se synem Alešem (2 roky). Dále má pan Novák dceru Marii (8 let) a syna Petra, který studuje 2. rokem střední ekonomickou školu v Ostravě. Všechny děti bydlí s panem Novákem ve společné domácnosti.

Z výše uvedených skutečností má pan Novák nárok na tyto slevy na dani:

- základní sleva poplatník – 24 840 Kč,
- sleva na manželku – 24 840 Kč,
- sleva na 1. dítě – 13 404 Kč,
- sleva na 2. dítě – 15 804 Kč,
- sleva na 3. dítě – 17 004 Kč.

Daň po odpočtu slevy na poplatníka a slevy na manželku = 0

Výše daňového bonusu = 13 404 Kč + 15 804 Kč + 17 004 Kč

Daňový bonus = 46 212 Kč

Finanční úřad panu Novákovi vrátí částku 46 121 Kč na jeho uvedený bankovní účet.

4.5 Výpočet daňové povinnosti za rok 2015 – paušální výdaje 80 %

Další možností stanovení daňové povinnosti je výpočet základu daně prostřednictvím rozdílu mezi dosaženými příjmy s podnikání a výdajovým paušálem, který je pro řemeslné živnosti stanoven na 80 %.

Příjmy – 852 900 Kč

Výdaje (80 %) – 682 320 Kč

ZD – 170 580 Kč

Zaokrouhlený ZD – 170 500 Kč

Daň (15 %) – 25 575 Kč

Slevy na dani:

- sleva na poplatníka – 24 840 Kč

Výsledná daň – 735 Kč

Z výše uvedeného výpočtu si můžeme všimnout, že i když byl základ daně stanovený na základě daňové evidence větší, daň, kterou by byl pan Novák povinen zaplatit FÚ, kdyby uplatňoval paušální výdaje, je 735 Kč. Tento jev je dán tím, že při uplatňování výdajů paušálem není možné dále uplatnit slevy na manželku a děti.

Daňové přiznání, které pan Novák podá nejpozději do 31. 3. 2016, bude sestaveno na základě vedení daňové evidence, jelikož tato varianta je pro pana Nováka rozhodně výhodnější.

4.6 Sociální pojištění za rok 2015

Každá osoba, která vykonávala alespoň část roku samostatně výdělečnou činnost, je povinna odevzdat, nejpozději do 2. 5. 2016, místně příslušné OSSZ přehled o příjmech a výdajích za rok 2015.

Cílem tohoto přehledu je stanovit, zda vznikl přeplatek či nedoplatek na zaplaceném pojistném na sociálním pojištění. Z přehledu podnikatel dále zjistí výši záloh na sociálním pojištění pro rok 2016.

Vyměřovací základ se stanovuje jako 50 % z daňového základu (316 191 Kč), tudíž vyměřovací základ pana Nováka za rok 2015 pro účely sociálního pojištění byl 158 096 Kč.

Celkové pojistné za rok 2015 se stanoví jako 29,2 % z vyměřovacího základu, což v tomto případě činí 46 165 Kč.

Pan Novák zaplatil celkem na zálohách 21 373 Kč (1 943 Kč za únor až prosinec), tudíž rozdíl mezi skutečnou výší pojistného a zaplacenou výší je 24 792 Kč. Tento doplatek musí pan Novák uhradit do 8 dnů po dni, ve kterém měl být podán nejpozději přehled pro OSSZ, tzn. do 10. 5. 2016.

Nová výše měsíční záloh za pro rok 2016 se stanoví jako 29,2 % z měsíčního vyměřovacího základu, který je 14 373 Kč (158 096 Kč/11). Měsíční zálohy pro rok 2016 jsou proto stanoveny na částku 4 197 Kč.

4.7 Zdravotní pojištění za rok 2015

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2015 vyžaduje, nejpozději do 2. 5. 2016, také každá zdravotní pojišťovna.

Vyměřovací základ je stanoven na částku 316 191 Kč, jelikož se stanovuje stejně jako u sociálního pojištění, jako 50 % základu daně.

Celkové pojistné na zdravotním pojištění za rok 2015 se vypočte jako 13,5 % z vyměřovacího základu, to znamená, že pan Novák musí za zdravotní pojištění za rok 2015

zaplatit 21 343 Kč. Na zálohách již zaplatil částku 19 767 Kč (1 797 Kč za měsíce únor až prosinec), tudíž mu zbývá doplatit 1 576 Kč. Tento nedoplatek je také splatný do 10. 5. 2016.

Nová výše záloh pro rok 2016 je stanovena na částku 1 941 Kč, protože představuje 13,5 % z měsíčního vyměřovacího základu.

4.8 Osoba samostatně výdělečně činná na Slovensku

Tato kapitola se zabývá srovnáním odlišností v případě, že by pan Novák provozoval živnost na Slovensku jako slovenská OSVČ.

4.8.1 Ohlášení živnosti

Stejně jako v ČR, Pan Novák ohlásil provozování živnosti řemeslné na jednotném kontaktním místě (JKM) od 1. 2. 2015. V rámci přihlášení musel doložit doklad o odborné způsobilosti k provozování zednických prací. JKM za pana Nováka dále provedlo přihlášení ke zdravotní pojišťovně a správci daně. Povinnost přihlášení k platbě sociálního pojištění panu Novákovi nastává do 8. dnů od 1. 7. následujícího roku, tudíž je první rok podnikání od plateb záloh na sociální pojištění ušetřen.

4.8.2 Evidování podnikatelské činnosti

Aby byla zajištěna vypovídací schopnost srovnávaných výsledků, i na Slovensku bude pan Novák evidovat podnikatelskou činnost za pomoci vedení daňové evidence.

Pan Novák musí v rámci vedení daňové evidence vést chronologickou evidenci svých příjmů a výdajů, dále vede karty hmotného a nehmotného majetku, zásob, pohledávek a závazků. Z výše uvedeného vyplývá, že pan Novák eviduje svou podnikatelskou činnost na Slovensku stejně jako v ČR. Předpokládejme, že veškeré skutečnosti, které vznikly panu Novákovi v ČR, jsou totožné i za celou dobu provozování podnikatelské činnosti na Slovensku a v rámci zjednodušení výpočtů jsou všechny přepočteny kurzem 27 CZK/EUR.

4.8.3 Legislativní odlišnosti ČR a SR

Z výše uvedeného pan Novák za rok 2015:

- evidoval zřizovací výdaje v hodnotě 1 170 € (31 539 Kč),
- vložil do OM osobní automobil v hodnotě 6 667 € (180 000 Kč),
- přijal od svých odběratelů částku 31 588,9 € (852 900 Kč) za prodej zednických prací,
- nakoupil materiál v celkové částce 12 917,4 € (348 770 Kč),
- zaplatil nájemné skladu ve výši 1 629,6 € (44 000 Kč),
- zaplatil na zálohách za elektrickou energii skladu 81,5 € (2 200 Kč),
- uhradil paušál za mobilní telefon v hodnotě 185,2 € (5 000 Kč),
- nakoupil PHM v celkové částce 1 321,9 € (35 690 Kč),
- zakoupil dálniční známku za 55,6 € (1 500 Kč).

Odpisy osobního automobilu

Osobní automobil je na Slovensku zařazen do 1. odpisové skupiny s dobou odepisování 4 roky. Od roku 2015 se majetek zařazený do 1. odpisové skupiny může odepisovat pouze rovnoměrným způsobem.

Rovnoměrné odpisy automobilu se vypočítají podle vzorce (4.4) následovně:

$$\text{Roční odpis} = \frac{\text{Vstupní cena}}{\text{doba odepisování}} \quad (4.4.)$$

Jelikož by automobil do obchodního majetku zařazen až v průběhu roku, vypočte se odpis v prvním roce pomoci vzorce (4.5)

$$RO \text{ v 1. roce odepisování} = \frac{\frac{VC}{DO}}{12} \cdot \text{počet měsíců od ZDU}, \quad (4.5)$$

kde RO je roční odpis, VC je vstupní cena, DO je doba odepisování a ZDU představuje zařazení do užívání.

Výpočet rovnoměrných odpisů osobního automobil s pana Nováka je uveden v Tab. 4.11.

Tab. 4.11: Rovnoměrné odpisy osobního automobilu

Rok	Vstupní cena	Odpisy	Zůstatková cena
2015	6 667	1 528	5 139
2016	6 667	1 667	3 472
2017	6 667	1 667	1 805
2018	6 667	1 667	138
2019	6 667	138	0

Zdroj: vlastní zpracování

Daň z motorových vozidel

Stejně jako v České republice, tak i na Slovensku, je osoba samostatně výdělečně činná povinna za osobní automobil využívaný k podnikání platit daň. Na Slovensku se touto daní rozumí daň z motorových vozidel. Obdobně jako v ČR, je základem daně zdvihový objem motoru v cm^3 . Roční sazba daně je pro osobní automobil pana Nováka, jehož zdvihový objem motoru je $1\,422\text{ cm}^3$, stanovena na částku 115 €. Dále dochází ke snižování této daně o 20 %, jelikož od první registrace automobilu (1. 1. 2010) uběhlo méně než 72 měsíců. Výsledná roční daň je 92 €. Jelikož pan Novák začal využívat svůj osobní automobil až od února roku 2015, stanoví se daň z motorových vozidel pouze za měsíce únor až prosinec, a to jako jedna dvanáctina roční daně za každý jeden měsíc využíván automobilu pro podnikatelské účely, v tomto případě je daň ve výši 84 €.

Na rozdíl od České republiky nám tato daň do daňové evidence nevstupuje, jelikož podle slovenské legislativy není pan Novák povinen platit zálohy a celou daň ve výši 84 € zaplatí do 31. ledna následujícího roku. V tomto termínu podá i daňové přiznání k dani z motorových vozidel.

Pojistné

Spolu se zahájením podnikatelské činnosti panu Novákovi vznikla povinnost hradit zálohy na zdravotní pojištění v minimální výši 57,68 €, vždy do 8. dne následujícího měsíce. Zálohy na sociální pojištění pan Novák neplatí, jelikož to Slovenská legislativa nevyžaduje.

Stanovení základu daně

Základ daně se stanoví jako rozdíl mezi daňovými příjmy, daňovými výdaji, který se sníží o nezdánitelné části.

Krácení výdajů za osobní automobil

Pro účely daně z příjmu je nutné ošetřit výši daňových výdajů souvisejících s provozem automobilu zařazeného do OM.

Zákon říká, že pokud podnikatel využívá osobní automobil i pro soukromou potřebu, může si uplatnit nákup PHM do daňových výdajů ve výši, jakou prokazatelně vynaložil k provozování podnikatelské činnosti, nebo si může uplatnit paušální výdaj ve výši 80 % z celkového nákupu PHM. Pan Novák se rozhodl uplatnit tento paušál, jelikož z knihy jízd zjistil, že je to pro něho nejvýhodnější varianta. Daňový výdaj za dálniční známku uplatní také z 80 %.

Krácení odpisů

S využíváním vozidla i pro soukromé účely také souvisí krácení odpisů v poměrné výši maximálně 80:20. Z celkového ročního odpisu za rok 2015 ve výši 1 528 € bude proto daňový výdaj pouze 1 222,4 €.

Výpočet základu daně

V Tab. 4.12 jsou zobrazeny veškeré daňové příjmy a daňové výdaje pana Nováka za rok 2015.

Tab. 4.12: Daňové příjmy a výdaje za rok 2015

Daňové příjmy	Částka	Daňové výdaje	Částka
Příjem z prodeje služeb	31 588,9 €	Nákup materiálu	12 917,4 €
		Nájemné skladu	1 629,6 €
		Zálohy na el. Energii	81,5 €
		Paušál	185,2 €
		PHM (80 %)	1 057,5 €
		Dálniční známka (80 %)	44,4 €
		Daňové odpisy	1 222,4 €
		Zřizovací výdaje	1 170,0 €
		Zaplacené ZP	576,8 €
Celkem	31 588,9 €		18 884,0 €

Zdroj: vlastní zpracování

Základ daně z podnikání pana Nováka je 12 704,9 €.

Nezdanitelné části ZD

V případě pana Nováka jsou nezdanitelnými částmi:

- sleva na poplatníka,
- sleva na manželku.

Jelikož pan Novák dosáhl základu daně, který je nižší než 19 809 €, nezdanitelná část na poplatníka je ve výši 3 803,33 €.

Pan Novák si dále může uplatnit nezdanitelnou část na manželku ve výši 3 803,33 €, jelikož paní Nováková neměla žádný vlastní příjem a starala se o nezletilé dítě, které žije s poplatníkem v domácnosti.

Základe daně po odečtení nezdanitelných částí je 5 098,24 €.

Daň se vypočte jako 19 % z 5 098,24 €, což je částka 968, 66 €.

Uplatnění daňového bonusu

Vzhledem k tomu, že pan Novák vykázal příjmy ze samostatné výdělečné činnosti ve výšce, která je vyšší než 2 280 €, má právo si uplatnit daňový bonus na každé jedno vyživované dítě v hodnotě 256,92 €.

Výsledná daň po odpočtu daňového bonusu za tři děti je 197,9 € a je splatná do 31. 3. 2016.

4.8.4 Výpočet daňové povinnosti za rok 2015 – výdajový paušál 40 %

I slovenská legislativa umožňuje poplatníkům vést pouze evidenci příjmů a výdaje následně stanovit pomocí paušálu. Paušální výdaje jsou pro všechny poplatníky, kteří nejsou plátcí DPH, nebo jsou plátcí DPH pouze část zdanitelného období, stanoveny na 40 % zdanitelných příjmů.

Příjem pana Nováka za rok 2015 byl ve výši 31 588,90 €, to znamená, že výdaj odpovídající 40 % je 12 635,56 €.

Zákon o dani z příjmu ale maximální výši uplatnění paušálních výdajů omezuje, a to na 420 € za každý měsíc provozování živnosti. Z výše uvedeného by si pan Novák mohl odečíst pouze 4 620 € za celý rok 2015, což by bylo pro něho velice nevýhodné, a tudíž tuto variantu zavrhnul.

4.8.5 Zdravotní pojištění za rok 2015

Za osoby samostatně činné vypracuje vždy příslušná zdravotní pojišťovna do 30. 9. následujícího roku roční zúčtování, kde jim oznámí, zda vznikl přeplatek či nedoplatek na pojistném.

Vyměřovacím základem pro výpočet pojistného je základ daně zvýšený o zaplacené pojistné na zdravotním a sociálním pojištění vydělený koeficientem 1,486. V případě pana Nováka je vyměřovací základ dán součtem 12 704,9 € a 576,8 €, který je podělen koeficientem 1,486, tudíž výsledný vyměřovací základ je 13 093,05 €. Sazba pojistného na zdravotní pojištění je 14 %, to znamená, že celkové zdravotní pojištění za rok 2015 činí v úhrnu 1 833,02 €. Na zálohách pan Novák zaplatil 634,48 €, tudíž mu vznikl nedoplatek ve výši 1 198,54 €.

Jelikož se zálohy na rok 2016 stanovují podle ročního zúčtování za rok 2014, kdy pan Novák ještě nepodnikal, má povinnost od ledna 2016 platit zálohy v minimální výši, tj. 60,06 € za měsíc nejpozději do 8. dne následujícího měsíce.

4.8.6 Sociální pojištění za rok 2015

Protože pan Novák, jak již bylo řečeno, zahájil podnikatelskou činnost v roce 2015, nemusel platit odvody na sociální pojištění. Tyto odvody je povinen platit od 1. 7. 2016, jelikož překročil hranici 5 148 € dosáhnutých příjmů za rok 2015. Sazba daně na sociální pojištění je ve výši 33,15 % z měsíčního vyměřovacího základu, který je 1091,12 €. Měsíční zálohy na sociální pojištění jsou stanoveny na 361,70 €.

4.9 Rozhodovací analýza

Z vypočtených daňových a odvodových povinností individuálního podnikatele pana Nováka, je zřejmé, v jakém státě je pro něho výhodnější variantou podnikat.

Tyto výsledky však srovnávají finanční situaci konkrétní osoby, nýbrž nezahrnují aspekty ovlivňující podnikatelské prostředí všech osob samostatně výdělečně činných v daných státech.

Aby došlo k srovnání odvodového a daňového systému obou zemí jako celku, byla sestavena rozhodovací analýza, zobrazena v Tab. 4.13, která vychází z působení vlivů na podnikání OSVČ v České a Slovenské republice.

Cílem rozhodovací analýzy je nalézt optimálním rozhodnutí mezi více možnými variantami. V rámci této práce byla aplikována alokační metoda, která spočívá v tom, že vybraným jednotlivým kritériím různé váhy od 1 – 5 (1 – zanedbatelný vliv, 5 – rozhodující vliv), byly přiřazeny body v závislosti na tom, v jaké výši pozitivně či negativně, ovlivňují podmínky pro výkon podnikatelské činnosti.¹⁰

Bodová škála byla zvolena od - 5 do + 5, přičemž kritéria ohodnocena - 5 jsou ta nejméně výhodná a kritéria s + 5 jsou ta nejvýhodnější. Stát s příznivějším podnikatelským prostředím byl vybrán na základě porovnáním součtů všech součinů váhy a počtu bodů za jednotlivá kritéria podle vzorce (4.6).

Bodové hodnocení i váhy byly přiřazeny vybraným kritériím z pohledu živnostníka ve výši, v jakém mu jednotlivá kritéria v pozitivním či negativním smyslu ovlivnily zmiňovanou výši povinných odvodů a daň z příjmu. Zátěží či přínosům nižšího vlivu nebo administrativního charakteru byla přiřazována menší váha.

$$\text{Podmínky pro výkon podnikatelské činnosti} = \sum_{j=1}^j V_j \cdot B_j, \quad (4.6)$$

kde V_j je váha j-tého kritéria a B_j je bodové ohodnocení j-tého kritéria.

¹⁰ KOŽURIKOVÁ, Markéta. *Rozhodovací metody – tvorba modelu pro rozvoj firmy*. Pardubice, 2010. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko – správní, Ústav systémového inženýrství a informatiky.

Tab. 4.13: Rozhodovací analýza

Podnikání V ČR								Podnikání v SR							
Výhody				Nevýhody				Výhody				Nevýhody			
Kritérium	B	V	S	Kritérium	B	V	S	Kritérium	B	V	S	Kritérium	B	V	S
Výdajový paušál až 80 %	4	4	16	Omezená maximální výše paušálních výdajů	-2	2	-4	V prvním roce podnikání neplatí podnikatel SP	4	3	12	Omezení paušálních výdajů pouze na 5 040 eur za rok	-4	4	-16
Velké množství nezdanitelných částí ZD	4	3	12	Zálohy na daň silniční	-1	1	-1	OSVČ nemusí platit zálohy na silniční daň	1	1	1	Uplatňování paušálních výdajů pouze pro neplátce DPH	-3	4	-12
Odpočet ztráty až po dobu 5 let	2	2	4	Solidární zvýšení daně	-3	2	-6	SP a ZP zaplacené podnikatelem je daňový výdaj	3	4	12	Sleva na poplatníka a manželu se odečítá ze ZD	-3	3	-9
Jednotná sazba daně z příjmu (15%)	4	4	16	Tvorba přehledu pro OSSZ a zdravotní pojišťovny na podnikateli	-1	1	-1	Stanoven maximální vyměřovací základ u ZP	2	3	6	Větší sazby SP a ZP (14 %, 33,15 %)	-3	2	-6
Větší snížení daně silniční u novějších automobilů	4	1	4	Při uplatnění paušálních výdajů není možné využít slevy na manželku a děti	-3	4	-12					Progresivní zdanění	-4	4	-16
Větší slevy na děti	3	3	9	Maximální vyměřovací základu u ZP zrušen	-2	3	-6					Složitý výpočet slevy na poplatníka a na manželku	-3	1	-3
Jednodušší stanovení NČZD a slev	2	1	2									Nižší slevy na děti	-2	3	-6
												Paušální výdaje pro všechny OSVČ pouze 40 %	-3	4	-12
												Větší sazba daně z příjmu (19 %)	-4	4	-16
Celkem za výhody			63	Celkem za nevýhody			-30	Celkem za výhody			31	Celkem za nevýhody			-96
Celkem bodů							33	Celkem bodů							-65

Zdroj: vlastní zpracování

Z Tab. 4.13 je patrné, že na základě rozhodovací analýzy získala varianta „Podnikání v ČR“ 33 plusových bodů, na rozdíl od varianty „Podnikání v SR“, která byla ohodnocena na 65 záporných bodů. Z těchto výsledků lze usoudit, že příznivější podnikatelské prostředí z hlediska daní a odvodů se pro individuálního podnikatele nachází na území České republiky.

Hlavními negativy Slovenské republiky, které záporně ovlivnily bodové hodnocení podnikatelského prostředí, byly progresivní zdanění a vyšší sazba daně ve výši 19 %. Dalším nepříznivým ukazatelem byl fakt, že výdajový paušál je pro všechny podnikatele nastaven na 40 % z příjmů a také je velmi striktně omezen na maximální uplatnitelnou výši na 5 040 €/rok.

Tyto ukazatele naopak zvedli hodnocení České republiky, jelikož jsou zde výdaje uplatňované paušálem nastaveny až ve výši 80 % v závislosti na oboru podnikání. Omezení maximální výše uplatnění těchto výdajů je dále zaznamenána v nevýhodách, nicméně díky větší benevolentnosti legislativy ČR je tato nevýhoda oceněna pouze – 4 body.

5 Závěr

Cílem práce bylo srovnání daňového a odvodového systému osob samostatně výdělečně činných žijících na území České a Slovenské republiky po teoretické a praktické stránce, zejména pro účely rozhodnutí, v kterém státě je pro individuálního podnikatele výhodnější provozovat podnikatelskou činnost. Jelikož v této práci dochází k srovnání zjištěných údajů na základě simulace chování skutečné OSVČ, je důležité, aby se při stanovení daňové povinnosti a zákonného pojistného vycházelo z informací zachycených z provozování podnikatelské činnosti za rok 2015.

Z údajů zjištěných z rozhodovací analýzy vyplynulo, že pro účely minimalizace daňové povinnosti, je pro osoby samostatně výdělečně činné provozování podnikatelské činnosti v České republice mnohem schůdnější variantou, především díky nižší sazbě daně z příjmu a velkému množství slev na dani, které může poplatník využít.

Zatímco v České republice, po uplatnění veškerých slev na dani, dosáhl individuální podnikatel daňového bonusu ve výši 46 212 Kč, na Slovensku by stejný podnikatel musel zaplatit daň ve výši 197,9 €. Důvodem je zejména fakt, že sleva na poplatníka a na manželku je na Slovensku brána jako nezdanitelná část základu daně, tudíž nesnižuje vypočtenou daň, jako je tomu v České republice, ale daňový základ. Dalším aspektem zapříčiňující vyšší daňovou povinnost slovenské OSVČ je ten, že sleva na jedno dítě je na Slovensku cca 7 000 Kč, kdežto v ČR si poplatník může odečíst slevu ve výši 13 404 Kč za 1. dítě, 15 804 Kč za 2. dítě a 17 004 Kč za každé další dítě.

Neméně důležitou výhodou je pro podnikající osoby na území České republiky výše možných uplatnitelných paušálních výdajů, které dosahují hodnot až 80 % z celkových příjmů poplatníka. Na Slovensku je tato výše omezena na 40 % příjmů pro všechny OSVČ, které nejsou plátcí daně z přidané hodnoty, a maximální možná částka, která lze odečíst je stanovena na 5 040 €/rok (420 €/měsíc). V případě individuálního podnikatele s příjmy ve výši 31 588,9 €, který provozoval podnikatelskou činnost 11 měsíců, by výdaje stanovené pomocí paušálu byly ve výši 4 620 €, což vyjadřuje necelých 15 % veškerých příjmů.

Nepříznivým faktem je dále pro slovenské individuální podnikatele zvýšení sazby daně z příjmu z 19 % na 25 % z té části základu daně, která přesáhne částku 35 022,31 €, což

je zhruba 950 000 Kč. Zámožnější osoby si i v České republice připlatí v rámci tzv. solidární daně, která je stanovena ve výši 7 % z té části základu daně, která překračuje částku 1 277 328 Kč. Z výše uvedených skutečností si můžeme všimnout, že i v tomto případě je situace pro osoby v České republice mnohem výhodnější.

V rámci srovnávání odvodového systému OSVČ obou zemí, bylo na straně Slovenské republiky zaznamenáno několik předností. Na rozdíl od českého podnikatele, který je povinen platit zálohy na sociální pojištění v minimální výši nejpozději do 8. dne následujícího měsíce ode dne zahájení podnikatelské činnosti, slovenský podnikatel je od placení oproštěn až do 1. července následujícího roku. Další výhodou, zejména pro osoby vykazující vysoké příjmy, spatřuji v maximálním vyměřovacím základě pro stanovení výše zdravotního pojištění, který byl v ČR od roku 2013 zrušen.

Přestože je výše zátěže daní a odvodů pro podnikatele velmi důležitá, není to zdaleka jediný faktor, který formuje podnikatelské prostředí. Podnikání v dané zemi je ovlivňováno řadou makroekonomických a mikroekonomických faktorů, jako jsou inflace, nezaměstnanost, konkurence, výše úrokových sazeb a vývoj populace. Proto je důležité, aby podnikatel před zahájením podnikatelské činnosti zvážil veškeré aspekty dané země vzhledem k jeho konkrétním představám a požadavkům.

Seznam použité literatury

Knihy

1. ČERVINKA, Tomáš. *Zdravotní pojištění zaměstnavatelů, zaměstnanců a OSVČ s komentářem a příklady 2015*. 7. vyd. Olomouc: ANAG, 2015. 176 s. ISBN 978-80-7263-931-1.
2. DENIS, Cécile, Thomas HEMMELGARN a Brian SLOAN, eds. *Taxation Trends in the European Union*. 2014 Edition. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014. 314 s. ISBN 978-92-79-35672-8.
2. DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2015*. 12. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2015. 136 s. ISBN 978-80-247-5117-7.
3. HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. *Daňová evidence*. Ostrava: Ediční středisko VŠB-TU Ostrava, 2008. 104 s. ISBN 978-80-248-1798-9.
4. JOSKOVÁ, Lucie a Pavel PRAVDA. *Zákon o obchodních korporacích*. Praha: GRADA Publishing, 2014. 96 s. ISBN 978-80-247-4834-4.
5. KOLEKTIV AUTORŮ. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2015*. 13. vyd. Olomouc: ANAG, 2015. 416 s. ISBN 978-80-7263-933-5.
6. KOLEKTIV AUTORŮ. *Daň z příjmů 2015*. 12. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 600 s. ISBN 978-80-7478-737-9.
7. MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2015*. 24. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 272 s. ISBN 978-80-247-5507-6.
8. MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2016*. 25. vyd. Praha: Grada Publishing, 2016. 288 s. ISBN 978-80-271-0022-4.
9. PELC, Vladimír a Petr PELECH. *Daně z příjmů s komentářem 2015*. 15. vyd. Olomouc: ANAG, 2015. 1056 s. ISBN 978-80-7263-943-4.
10. ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 128 s. ISBN 978-80-7478-785-0.

11. ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 6. vyd. Praha: Linde, 2013. 392 s. ISBN 978-80-7201-925-0.
12. VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX, 2014. 392 s. ISBN 978-80-87480-23-6.
13. ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ, dobrovolně důchodově pojištěných s komentářem a příklady k 1. 1. 2015*. 7. vyd. Olomouc: ANAG, 2015. 280 s. ISBN 978-80-7263-927-4.

Internetové zdroje

1. *Cestovní náhrady OSVČ 2015, 2016* [online]. [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <http://www.jakpodnikat.cz/prumerne-ceny-phm.php>
2. *Čo je to daňová evidencia a komu sa oplatí ju viesť?* [online]. [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/dane-a-uctovnictvo/c/179/category/uctovnictvo/article/danova-evidencia.xhtml>
3. *Daň z příjmov* [online]. [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <https://www.financnasprava.sk/sk/podnikatelia/dane/dan-z-prijmov/fyzicke-osoby/zivnostnici#VydavkyZivnostnika>
4. *Daňová evidence, výdaje stanovené paušálem, podvojný účetnictví – jak prokázat příjmy a výdaje OSVČ* [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Ucetnictvi-a-danova-evidence/danova-evidence-vydaje-stanovene-pausalem-podvojne-ucetnictvi-jak-prokazat-prijmy-a-vydaje-osvc.html>
5. *Daňový systém Slovenskej republiky* [online]. [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.euroekonom.sk/danovy-system-slovenskej-republiky/>
6. *Funkce daní* [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.profispolecnosti.cz/rady-zkusenosti/404-funkce-dani>
7. *Je Česká republika rájem podnikatelů nebo jim nepřeje?* [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/O-podnikani/je-ceska-republika-rajem-pro-podnikani-nebo-podnikatelum-nepreje.html>

8. *Minimálne odvody SZČO do zdravotnej a Sociálnej poisťovne v roku 2015* [online]. [cit. 2016-03-01] Dostupné z: <http://podnikam.webnoviny.sk/minimalne-odvody-szco-do-zdravotnej-a-socialnej-poisťovne-v-roku-2015/>
9. *Odvody SZČO do Sociálnej poisťovne od 1. 7. 2015* [online]. [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/dane-a-uctovnictvo/c/2092/category/socialne-a-zdravotne-odvody/article/odvody-szco-1-7-2015.xhtml>
10. *Triedenie účtových jednotiek od 1. 1. 2015* [online]. [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <https://podpora.financnasprava.sk/903400-Triedenie-%C3%BA%C4%8Dtovn%C3%BDch-jednotiek-od-112015-->
11. *Zmeny v odpisových skupinách a metódach odpisovania od roku 2015* [online]. [cit. 2016-03.27]. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/dane-a-uctovnictvo/c/1733/category/odpisy/article/odpisy-skupiny-metody-2015.xhtml>

Ostatní

1. KOŽURIKOVÁ, Markéta. *Rozhodovací metody – tvorba modelu pro rozvoj firmy*. Pardubice, 2010. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko – správní, Ústav systémového inženýrství a informatiky.
2. Zákon č. 431/2002 Z. z., o účtovníctve
3. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání
4. Zákon č. 455/1991 Zb., o živnostenskom podnikaní
5. Zákon č. 461/2003 Z. z., o sociálnom poistení
6. Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění
7. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
8. Zákon č. 580/2004 Z. z., o zdravotnom poistení
9. Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení
10. Zákon č. 595/2003 Z. z., o dani z příjmov

Seznam zkratk

a.s.	akciová společnost
ČR	Česká republika
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DM	drobný majetek
DPFO	daň z příjmu fyzických osob
DPH	daň z přidané hodnoty
DPPO	daň z příjmu právnických osob
FO	fyzická osoba
FÚ	finanční úřad
JKM	jednotné kontaktní místo
JRF	jednotný registrační formulář
k.s.	komanditní společnost
MFČR	Ministerstvo financí České republiky
MFSR	Ministerstvo financí Slovenské republiky
NČZD	nezdanitelná část základu daně
OM	obchodní majetek
OSSZ	okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
PHM	pohonné hmoty
s.r.o.	společnost s ručením omezeným

SR	Slovenská republika
v.o.s.	veřejná obchodní společnost
VC	vstupní cena
ZC	zůstatková cena
ZD	základ daně
ZDP	zákon o dani z příjmu
ZTP/P	zvlášť tělesně postižený s průvodcem

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на вѣдомі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 22. dubna 2016

Bc. Zuzana Stašicová

Seznam příloh

Příloha 1: Kniha závazků

Příloha 2: Kniha pohledávek

Příloha 3: Peněžní deník

Příloha 4: Přiznání k dani z příjmů FO za rok 2015

Příloha 5: Přehled OSVČ za rok 2015 pro VZP

Příloha 6: Přehled OSVČ za rok 2015 pro OSSZ

Příloha 7: Přiznání k dani silniční za rok 2015

Příloha 8: Přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2015 SR

Příloha 9: Přiznání k dani z motorových vozidel za rok 2015